

Interviu cu medicul chirurg prof. univ. dr. Grigore Tinică

Nu oricine poate să fie Mozart și nu oricine poate să fie chirurg cardiovascular

Noi sîntem un popor care are emoții, căruia îi place să petreacă, dar căruia îi place și să muncească | PAGINILE 8-9

www.opiniastudenteasca.ro

/opiniaveche

telefon: (0746) 230 032

e-mail: redactia@opiniastudenteasca.ro

Politehnica ieșeană celebrează 200 de ani de învățămînt tehnic

Trei profesori vor fi premiați pentru întreaga activitate.

Săptămîna aceasta, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași (TUIAȘI) sărbătorește 200 de ani de la înființarea Școlii de Inginerie și Hotărnicie de către Gheorghe Asachi și 75 de ani de cînd s-au ținut primele cursuri la Școala Politehnică Ieșeană. Pentru a marca aceste evenimente, între 13 și 15 noiembrie vor avea loc o serie de manifestări festive. Acestea vor fi deschise cu cea de-a V-a Ediție a „Simpozionului de Istoria Învățămîntului și Științelor Tehnice”. Se vor conferi „Premii de Excelență în Cercetare”, iar profesorilor Alfred Braier, Vitalie Belousov și Hugo Rosman li se vor acorda „Premii pentru întreaga activitate” a acestora la Politehnica ieșeană. | [detalii în PAGINA 3](#)

PASTILA DE DUPĂ

Cu degetul mic pe harta spre Nirvana

● cu atît de multe campanii în care sîntem invitați să zîmbim, am uitat că momentele frumoase din viață nu trebuie căutate asemeni unei vînători de comori | [PAGINA 6](#)

1001 CHIPURI

Cucerind lumea cu sabia și arcu

● Clubul Sportiv Muncipal din Iași produce anual zeci de campioni, chiar dacă sportul pe care îl practică nu va fi niciodată la fel de popular precum cel cu balonul rotund | [PAGINA 7](#)

CAP ÎN CAP

Priveghiul jurnalismului de război

● presa internațională omagiază, numai în 2013 42 de reporteri asasinați în zone de conflict. Un vâl de doliu care apasă prea greu peste umerii mass-mediei. | [PAGINA 13](#)

Joi, în Aula Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” din corpul A, va avea loc dezvelirea picturilor reprezentându-i pe Regele Carol I al României și pe Regina Elisabeta.

HONORIS FĂRĂ CAUSA

De anul viitor, programul Erasmus se va schimba radical

Conceput de Comisia Europeană în urmă cu doi ani, programul Erasmus Plus va îngloba toate celelalte mobilități existente, de la proiecte internaționale precum Erasmus Mundus sau Life Learning Programe, la cele destinate voluntariatului sau deschise elevilor. Toate acestea vor fi adunate în același format care va fi finanțat pînă în 2020 | [PAGINA 5](#)

LUMEA PE JAR

Criminalii în serie mor înainte de a se naște

● motivele pentru care ucid se împart în patru categorii: viziuni, misiuni personale, hedonistice și nevoia de putere sau de control | [PAGINA 4](#)

EDITORIAL

Socotelile lui Erasmus dau cu plus-minus

Programul Erasmus n-a fost o minune doar pentru studenții români care caută porțițe de scăpare din țară. O oportunitate de a vedea cum se trăiește și se face școală pe alte meleaguri europene. A coincis un portal deschis între culturi, care să se poată întîlni, prin reprezentanți, sub pretextul educațional de a se descoperi și de a se cunoaște reciproc. Frivol sau profund, social sau academic, prin baruri, cămine sau amfiteatre. Ori toate la un loc. Pentru cei ce au plecat, indiferent de motiv sau înfăptuire, a reprezentat un punct de revelație sau de cotitură în formarea lor.

De la anul, acest program se anunță a fi cel puțin de două ori mai spectaculos. Erasmus+ este menit să deschidă nu doar granițele Europei, ci să și reunească laolaltă toate programele existente pînă acum, și de tip Lifelong Learning Project (LLP), și Mundus, și nu numai. Cu o finanțare de 19 miliarde de euro anual și cinci milioane de mobilități (adică dublu față de anii trecuți) se anunță a fi cu adevărat global. Nu se cunosc încă prea multe detalii despre procedurile de selecție, însă potrivit „seminelor” date de Comisia Europeană mai multe persoane - profesori, studenți - vor putea accede la o „vacanță plătită” (sau cofinanțată) în străinătate și pe criterii mai laxe. Mai mult de-atît, noul program îi va prinde în horă și pe actorii economici, ceea ce va coincide și cu năvoade întinse înspre piața muncii. De unde sigur se vor primi răspunsuri. Se vor acorda și împrumuturi pentru masteranzi, și locuri pentru studiu vocațional, și pentru voluntariat, și pentru diplome comune. Pare o utopie menită să devină realitate, în care granițele se șterg atît de frumos și de fluid înspre

Laura PĂULEȚ

director

laura.paulet@gmail.com

o devenire integrată.

Noul proiect sperie. Ca orice sună bine, promite, însă e greu de implementat în practică. Nu puține au fost vocile care au criticat și în trecut programul Erasmus, asimilîndu-l mai cu seamă unui „turism cultural” (metaforic vorbind) decît unui adevărat program de formare academică. Au fost criticate condițiile prea laxe de acces la program și calitatea slabă a celor care au plecat. În această linie de gîndire, ceea ce urmează e „curată destrăbălare” din 2014 și pînă în 2020 începînd. Chiar și așa de ar fi, e o călătorie fără pașaport. Pentru noi este o gură de aer și o oportunitate de reprezentare în același timp. Nu pe puțini profesori din afară i-am auzit mirîndu-se de cît de bine pregătiți sînt studenții care vin din-spre România. Iar, eu la rîndul meu, student Erasmus în Spania nu de multe ori m-am uitat cîș înspre reprezentanții unor națiuni mai prospere. Aceste paradoxuri le trăiești doar cînd pleci și parcă nu înțelegi. Trebuia să fie invers, parcă. Dar stați, discuția era despre unitate în diversitate, nu? ■

În Aula Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” vor fi dezvelite două picturi înfățișându-i pe regele Carol I și Regina Elisabeta.

Politehnica celebrează 200 de ani de învățământ tehnic

Vor fi decernate premii pentru excelența în cercetare.

de Paul ANDRICI | paul.andrici@yahoo.com

Săptămîna aceasta, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași (TUIAȘI) sărbătorește 200 de ani de la înființarea Școlii de Inginerie și Hotărnicie de către Gheorghe Asachi și 75 de ani de cînd s-au ținut primele cursuri la Școala Politehnică Ieșeană. Pentru a marca aceste evenimente, între 13 și 15 noiembrie vor avea loc o serie de manifestări festive.

Prof. univ. dr. ing. Ion Giurma, rectorul TUIAȘI, a subliniat că „fondarea acestei școli a însemnat începutul unui drum anevoios, pavat cu multe opreliști, fiindcă au trecut mulți ani pînă cînd în această parte a Moldovei s-a înființat o Universitate cu profil exclusiv tehnic. Toată această tradiție de 200 de ani se regăsește în atitudinea, în structura și în rolul jucat de Universitatea Tehnică în peisajul academic românesc, pentru că întreaga istorie ne

obligă să ne ridicăm la un înalt nivel academic.”

Manifestările vor fi deschise cu cea de-a V-a Ediție a „Simpozionului de Istoria Învățămîntului și Științelor Tehnice”, care va avea loc miercuri, 13 noiembrie în Sala de Conferințe din Corpul T al Politehnicii. Pe durata simpozionului vor fi prezentate 19 lucrări realizate de cadre didactice ale universității, de reprezentanți ai Muzeului Științei și Tehnicii din Iași, dar și de un invitat din partea Delegației de Istorie Națională din Abruzzi, Italia. Reprezentanții universității vor acorda a doua zi „Premii de Excelență în Cercetare”, iar profesorilor Alfred Braier, Vitalie Belousov și Hugo Rosman li se vor acorda „Premii pentru întreaga activitate” a acestora la Politehnica ieșeană.

Tot pe 14 noiembrie, în Aula U-

niversității Tehnice „Gheorghe Asachi” vor fi dezvelite două picturi, una a Regelui Carol I al României și cealaltă a Reginei Elisabeta, care „au dispărut în perioada anilor '47, datorită evoluției istorice și au fost înlocuite cu alte două tablouri, înfățișându-i pe Gheorghe Asachi și Petru Poni. Scopul este de a reconstitui aspectul inițial al Aulei”, a precizat rectorul TUIAȘI. Dubla aniversare se va încheia pe 15 noiembrie, cu o adunare festivă în Aula Universității, urmată apoi de o expoziție cu realizările facultăților Politehnicii, care va avea loc în Sala Pașilor Pierduți din Copou.

După înființarea Școlii de Inginerie și Hotărnicie, în 1813, au fost puse bazele învățămîntului superior electrotehnic, chimic aplicat și agronomic la Facultatea de Științe. Mai apoi, în 1948, a fost fondat Institutul Politehnic „Gheorghe Asachi”, redenumit pe 17 mai 1993 Universitatea Tehnică „Gheorghe

OFF THE RECORD

Ne vrem liniștea-napoi

Perioada de liniște din căminul C4 a trecut. De acum au reușit toți studenții să-și aducă boxele ori sistemele audio de acasă și au grijă să dea cîte o petrecere în fiecare seară. Parcă mai bine era cînd de pe holuri răsunau cîntările studenților de la Teologie și nu Alex Velea ori Connect-R.

Secret studențesc

În sfîrșit s-au dat adevărurile pentru RATP la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, și ca de obicei coada de la toneta de bilete de lîngă Corpul A parcă nu mai avea capăt. De aceea, ca să economisească timp, o parte dintre studenți au mers în Piața Unirii. Și acolo însă era aglomerație. Puțini știu că la gară, chiar lîngă Billa, îți poți face abonamentul în doar cîteva minute.

Păzește-ne, Doamne, de prieteni

Săptămîna trecută unor studenți li s-a furat laptop-urile din cămin. Aceșia și-au lăsat camera deschisă și, conform declarațiilor polițiștilor, faptașul a fost un băiat cazat în același cămin, care le cunoștea pe păgubite. Din fericire, cele două fete și-au recuperat bunurile. Ar fi bine să luăm aminte și să încuim mereu camerele. Chiar și dacă lipsim doar cinci minute.

Vizita în Coreea de Nord, văzută la Iași

Vor avea loc o lansare de carte și o proiecție de film documentar.

de Cătălina DOBROVICEANU

|dobrovicianu.catalina@yahoo.com

Jurnalistul Adelin Petrișor vine săptămîna aceasta la Iași. Miercuri, pe 13 noiembrie, de la ora 18.00, va fi proiectat în prezența jurnalistului, la Ateneul Tătărași filmul documentar „Coreea de Nord, nimic de invidiat” realizat de acesta.

„În Coreea de Nord este considerată o infracțiune orice legătură fără aprobarea autorităților cu străinii, iar dacă oprești un om pe stradă să-l întrebi ceva, el poate să ajungă în lagăr pentru că a vorbit cu tine. De altfel, corespondenții străini sînt obligați să poarte o banderolă albastră pe care să scrie în coreeană «presa» tocmai pentru ca oamenii să-i evite și să nu intre în contact cu ei”, a precizat Adelin Petrișor.

Joi, pe 14 noiembrie, va avea loc o întîlnire cu studenții Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (UAIC) începînd cu ora 14.00, în Sala Ferdinand din Corpul A al

UAIC. Tot atunci va avea loc lansarea volumului „Țara unui singur Gras”, inspirat din vizita lui Adelin Petrișor și a colegului său, Cătălin Popescu, în Coreea de Nord. La eveniment vor lua parte și prof. univ. dr. Daniel Condurache și lect. univ. dr. Alexandru Savitescu, cadre didactice la Departamentul de Românică, Jurnalism, Științe ale Comunicării și Literatură Comparată de la UAIC. „Este vorba despre deplasarea pe care am făcut-o în primăvara lui 2012 împreună cu Cătălin Popescu, operatorul și colegul meu la Phenian. În carte oamenii pot vedea cît de greu este să trăiești în Coreea de Nord, cît de greu este să fii jurnalist acolo și cum funcționează dictatura”, a adăugat jurnalistul.

După 1989, Adelin Petrișor și Cătălin Popescu au fost primii români cărora li s-a permis accesul în Coreea de Nord. ■

Programul se adresează atît studenților, cît și cadrelor didactice.

„Cuza”, coordonatoarea unui nou program Erasmus Mundus

de Paul ANDRICI | paul.andrici@yahoo.com

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC) din Iași coordonează din 31 octombrie o extensie a programului de mobilități inter-instituționale Erasmus Mundus IANUS, IANUS II. Aprobata de Comisia Europeană în 2013, acesta se va derula în perioada 2013-2016 și va extinde relațiile cu universitățile din țări ce nu fac parte din Uniunea Europeană și anume Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Moldova și Ucraina. „Pe 29-31 octombrie a avut loc workshopul Kick-off meeting, în care s-au prezentat universitățile din țările partenere din Occident, Padova, Poitiers, UAIC și cele beneficiare, cele din țările est-europene. Reprezentanții fiecăreia au stat de vorbă cu directorul de proiect, respectiv prof. univ. dr. Henri Luchian, prorector pentru relații internaționale și parteneriate de studii și cercetare la UAIC și cu personalul acestuia format din oameni de la Departamentul de Relații Internaționale”, a declarat prof. univ. dr. Vasile Ișan, rectorul UAIC. Astfel, „Cuza” va coordona în următoarele 48 de luni, cît durează programul, acțiunile de finanțare, competiții de bursă și criterii de selecție între universitățile partenere și cele beneficiare.

„La Kick-off meeting, directorul de proiect a expus acțiunile și obligațiile fiecărei instituții de învățămînt superior în parte, iar apoi s-au încheiat contractele instituționale între Cuza și celelalte universități. Acum că s-au făcut semnăturile necesare, se așteaptă ca prefinanțarea din partea Comisiei Europene să vină în proporție de 80%”, a menționat rectorul UAIC.

IANUS II se adresează studenților din toate cele trei cicluri de învățămînt superior, postdoctoranzilor și personalului academic și pune la dispoziție 194 de locuri anuale pentru mobilități internaționale în țările beneficiare ale acestui proiect. ■

Mașina pentru cursă lungă

Liga Studenților de la Mecanică (LSM) din Iași va construi un automobil care va fi folosit în competiții de *drift* și *tuning*. Echipa LSM Drift Team a fost alcătuită în urmă cu patru săptămîni și deja a achiziționat un BMW E36 Sedan din 1991, pe care plănuiesc să-l modifice pentru a fi compatibil pentru viitoarea etapă a Campionatului Național de Drift din 2014. Din LSM Drift Team fac parte Sergiu Crăciun, coordonatorul proiectului și studenții la ciclul de licență Daniel Albu, Marius Bucovanu, Bogdan Chiriac, Alexandru Morariu, doi masteranzi la Mecanică. Aceștia vor fi îndrumați de conf. univ. dr. ing. Adrian Sachelarie, prodecan la Facultatea de Mecanică din Iași (MEC).

Pentru a se decide asupra aspectului automobilului, LSM va organiza un concurs de design, prin care se va alege modelul mașinii. Participanții vor putea trimite modele realizate de mînă sau printr-un program specializat, iar cîștigătorul va fi ales de către o comisie formată din LSM Drift Team și prof. univ. dr. ing. Cezar Opreșan, decanul MEC. Proiectul se va încheia anul viitor, în martie sau aprilie. (P. A.)

Tinerii sportivi ajută sinistrații din Galați

Șapte studenți de la Facultatea de Educație Fizică și Sport de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC)

din Iași au participat împreună cu membrii Centrului Diacezan Caritas Iași la o acțiune de ajutorare a celor afectați de viitura din luna septembrie.

Aceștia s-au deplasat în trei localități din județul Galați, în Cuca, Măcișeni și Corni, unde au contribuit la curățarea a aproximativ zece gospodării.

„Unii au tăiat lemne, alții au scos mîlul din curtea celor bătrîni, au reparat garduri sau au ajutat la reconstrucția unei case. Sînt mai multe sate afectate însă cele trei au fost alese pentru că sînt printre cele mai sărace și au ponderea cea mai mare a persoanelor în vîrstă”, a declarat Mihaela Condac, coordonator proiecte de intervenție în situații de urgență și calamități naturale.

Studenții vor mai fi cooptați la activități de plantare a copacilor în zone cu risc de alunecare de teren. (M.O.)

Profesorul Dean J. Kotlowski (stînga) a vorbit despre Paul V. McNutt, cel care a schimbat soarta a mii de oameni.

O pagină pierdută din istoria Holocaustului

Un profesor de la Universitatea din Salisbury le-a spus studenților povestea americanului care a salvat peste 1.300 de evrei.

de **Iulian BÎRZOI** | iulian.birzoi@gmail.com

Marțea trecută, pe 5 noiembrie, în sala Ferdinand a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași profesorul Dean J. Kotlowski de la Universitatea Salisbury din Maryland a scos la lumină pentru studenții de la Facultatea de Istorie o poveste aproape uitată despre un american care a ajutat între 1937 și 1939 în jur de 1300 de evrei să scape de Holocaust. Paul V. McNutt a fost trimis ca ambasador în 1937 în Filipine de către Franklin D. Roosevelt. Mai departe, după ce a ajuns în Filipine ca ambasador, profesorul a povestit faptul că McNutt împreună cu președintele Manuel L. Quezon s-a folosit de legile pentru imigranți să întărească comunitatea de evrei pe care au reușit să o aducă în Filipine. Totuși, deși au reușit să salveze un număr mare de persoane în ciuda dificultăților de la acea vreme, povestea celor doi a fost pierdută pînă recent.

Cum a fost această poveste descoperită și ce impact a reușit ea să provoace în America?

Cred că Frank Epriah, cel care

a scris „Escape from Manila” a fost primul care a scos povestea la lumină. Iar la aproape doi ani după ce cartea a fost publicată, în 2005, a existat o reuniune în Cincinnati a evreilor refugiați în Filipine, primind atenție națională. Pe lângă reporteri, au fost prezenți și reprezentanți ai Ambasadelor americane respectiv filipineze, care

„Unii spun despre Paul McNutt că a fost un om mare cu o gură pe măsură. Însă el era o persoană foarte retrasă și timidă și de aceea lumea îl vedea ca fiind arogant.”

au oferit medalii în onoarea lui McNutt și a lui Quezon. A existat și un documentar care a fost difuzat la 288 de televiziuni publice. Cît despre impact, el încă nu a fost simțit pe deplin. Abia aștept să văd cum este primit un al doilea documentar care apare chiar săptămîna aceasta, fiind deja recomandat printre membrii Congresului American de către Alan Grayson.

Totuși, sînt aproape 80 de ani de cînd a avut loc. De ce credeți că povestea a fost atît de umbrîtă?

Și eu m-am întrebat asta foarte mult timp. În primul rînd, cred că-i din cauza faptului că are loc într-un loc îndepărtat pentru popor. Adică, cîți dintre americani știu astăzi că Filipine a făcut la un moment dat parte din SUA? Nu atît de mulți. Iar în al doilea rînd, vorbim de cineva ca Paul McNutt, de

dem că ar fi putut salvați mai mulți oameni.

Ce fel de persoană credeți că era Paul V. McNutt de sînt așa puține materiale referitoare la acesta? De ce nu voia să-și scrie istoria pe o foaie de hîrtie?

Era timid. Cînd te uiți la pozele cu acesta, îți dai seama că iubea să țină discursuri publice, iar cineva care a scris despre el spunea că a fost un om mare cu o gură pe măsură. Însă el era o persoană foarte retrasă și timidă și de aceea lumea îl vedea ca fiind arogant. Însă asemeni lui Napoleon, el se putea ridica și să țină un discurs, fiind unul dintre cei mai buni vorbitori în public din perioada respectivă. McNutt însă, nu se prea putea lăuda cu ce a reușit să îndeplinească, asta deoarece știa că în perioada respectivă, a anilor treizeci, în America exista o problemă destul de mare privind toleranța. Și dacă vorbeai despre aducerea evreilor în America, nu ai fi reușit să câștigi prea multă lume de partea ta. Așa că, a dezvoltat un sistem în Filipine, prin care măcar cîțiva dintre ei au putut fi salvați. ■

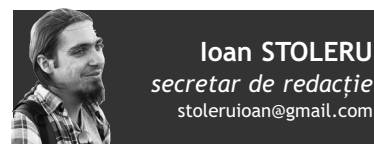
ȘAH-MAT

Regele a murit, trăiască nebunii

De fiecare dată cînd aud expresia „unificarea dreptei”, îmi vine să rîd. Un rîs în scîrbă, bineînțeles, că nu-i nici un motiv de bucurie. Se apropie 2014, an electoral, și cioturile care-și spun partide de dreapta nu prea dau semne serioase că ar fi dispuse să colaboreze spre o victorie comună - cel mai probabil din orgolii și pentru că fiecare are propriile revendicări -, pentru a da jos mașinăria USL (care se mănîncă oricum din interior, dar nu destul de repede, fiind ținută oarecum la un loc de ciolanul la care ajung mai ușor împreună).

Sîntem o țară ai cărei oameni au fost blestemați să fie mereu nevoiți să aleagă răul cel mai mic, și nici măcar atunci nu iau deciziile corecte. Însă situația de anul viitor, cel puțin cum se vede de-acum, pare mai sumbră decît ce-am văzut în ultimii cîțiva ani. Numai gîndul de a-l avea pe plagiatorul Ponta președinte sau pe Crin Antonescu, pe care nici un om cu mințea la cap nu-l poate lua în serios, îi face pe cei din Uniunea Europeană să rîdă și cu fundul de noi. Și cine-i de vină pentru situația asta? Dreapta, desigur, că se complăce în viziunile lipsite de curaj și inițiativă în care parcă s-au cuibărit cele cîteva formațiuni; dar și poporul, care deși e veșnic nemulțumit, parcă e incapabil să ia o decizie cît de cît rațională.

Asta e, sîntem mai manipulabili ca o turmă de oi, nu votăm și nu acționăm în general cu capul nostru, ci cu cel al lui Badea sau Gâdea sau Banciu. Peste tot în lume se votează mai mult „la sentiment” și mai puțin rațional, însă

Ioan STOLERU
secretar de redacție
stoleruiuan@gmail.com

la noi lipsește cu desăvîrșire raționalul. Au ieșit supărați în ianuarie 2012 în stradă „să dea jos dictatorul”, deși era cît se poate de limpede că va urma o alianță PSD - PNL și mai distructivă. Nu spun că nu trebuia dat jos, n-am fost niciodată fan Băsescu, dar democrația și al ei sistem electoral trebuie privit ca un joc de șah - trebuie gîndit în perspectivă, cu cauză și efect -, lucru de care votanții români n-au fost niciodată în stare. Ei dau jos pion după pion, se bat singuri pe spate că „am făcut ceva” în timp ce regele stă la masă cu regina vecină, și cînd se duce totul de rîpă găsesc oricum pe cine să dea vina, oricine numai ei nu.

Lipsa asta de raționament se observă foarte limpede și în plan local. Ieșenii, mereu nemulțumiți, fac ce fac și tot pe Nichita îl aleg. Nu m-ar mira să mai câștige o dată fotoliul, în 2016. Se spune că fiecare popor își merită conducătorii, iar românii, pentru lipsa totală de discernămint de care dau dovadă iar și iar, pentru cum își aruncă voturile într-o găleată sau șapcă colorată, merită să mănînce doar shaworma în care lipia e programul TV și carnea - pliantele de la alegeri. ■

Excelența Sa Martin Harris a conferențiat în limba română.

Ambasadorul Marii Britanii în România s-a întîlnit cu studenții ieșeni

de **Cătălina DOBROVICEANU** | dobroviceanu.catalina@yahoo.com

Peste 100 de studenți și profesori ai Facultății de Drept de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași au participat joi, 7 noiembrie, la o întîlnire cu Ambasadorul Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord în România, Excelența Sa Martin Harris. Acesta a ținut o prelegere intitulată „Statul de drept - Reforma în justiție”, la care a participat și Răzvan-Horațiu Radu, Agent al Guvernului României pentru Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Conferința a avut loc în Amfiteatrul „Paul Demetrescu” din incinta

Facultății de Drept, începînd cu ora 14.30 și s-a desfășurat în limba română.

Discursul invitatului s-a concentrat asupra importanței statului de drept, văzut ca „piatra de temelie în combaterea corupției”, dar și asupra reformei sistemului judiciar prin care trece România și a activității Agenției Naționale de Integritate. „Este foarte important ca diferitele instituții publice din țară să se sprijine reciproc. România are nevoie să se asigure că este echipată cu toate instrumentele legale în vederea combaterii corrup-

ției, iar în ultima vreme a făcut progrese importante în acest sens”, a precizat Martin Harris.

De asemenea, una dintre temele de discuție ridicate de studenți a fost piața de muncă din țară, despre care invitatul a afirmat că este mult mai flexibilă decît în Franța sau Spania.

Martin Harris este Ambasadorul Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord în România din 2010. A reprezentat Ambasadele Marii Britanii în Moscova între 1999-2003 și din 2003 pînă în 2008 în Kiev. ■

Două săli de curs noi pentru mediciiști

La începutul săptămîinii trecute au fost inaugurate două amfiteatre pentru studenții Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași (UMF), care se află în incinta Spitalului de Copii „Sfînta Maria”.

Cele două săli de curs au fost date deja în folosință. „Amfiteatrele au fost reabilitate în întregime și au fost dotate cu mobilier și aparatură audio-video. Noi am ajuns să ne bucurăm de normalitate. Normal este să existe condiții civilizate de învățare și un climat de

confort în momentul în care studenții vin la cursuri”, a precizat prof. univ. dr. Vasile Astărăstoae, rectorul UMF. Amfiteatrele au împreună o capacitate de peste 200 de locuri.

Lucrările la cele două amfiteatre ale UMF au început în luna septembrie a acestui an, în urma unei colaborări între instituția de învățămînt superior și CJ și au fost în valoare de peste 80.000 de euro. (C. D.)

În căutare de angajați

Săptămîna trecută, pe 5 și 6 noiembrie a avut loc cea de-a cincea ediție a Tîrgului de

Cariere Iași, în cadrul căruia au fost prezente în incinta Palas Mall 31 de companii. Acestea au pus la dispoziția tinerilor peste 500 de locuri de muncă și 50 de internship-uri plătite, destinate studenților. Evenimentul a fost organizat în colaborare cu Centrul de Informare Profesională, Orientare în Carieră și Plasament (CIPO) al Universității „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC) și se încadrează în activitățile Zilele Carierei UAIC din perioada 4-8 noiembrie.

La tîrg au fost așteptați să participe peste 4000 de oameni, în special tineri cu vîrsta cuprinsă între 20 și 30 de ani. Tîrgul de carieră are loc de două ori pe an, în 18 orașe din țară și în Chișinău. (V. C., A.O.)

Criminalii în serie mor înainte de a se naște

Motivele pentru care ucid se împart în patru categorii: viziuni, misiuni personale, hedonistice și nevoia de putere sau de control.

De obicei când apar la buletinele de știri, sînt acele persoane pe care vecinii le descriu ca fiind liniștite și prietenoase. Fiecare dintre ele au însă cîte un secret ascuns mai bine decît un fulg de zăpadă pierdut prin tundra înghețată. Sînt inteligenți și își calculează cu mare atenție fiecare pas înainte de a acționa. Cîteodată păstrează suveniruri, îndeplinesc tot felul de ritualuri sau trimit scrisori către presă și poliție cu scopul de a stîrni atenția și de a se face cunoscuți. Pentru ei, regulile sociale urmează un alt tipar. Iar atunci cînd zidurile propriilor fantazii îi copleșesc, nu mai ies în casă ca niște oameni, ci ca niște ucigași în serie.

De regulă sînt ultimele persoane la care te-ai aștepta să găsești un cuțit ascuns la briu.

de Iulian BÎRZOI | iulian.birzoi@gmail.com

În cărțile de criminalistică ale FBI-ului (Federal Bureau of Investigations), un ucigaș în serie este descris ca fiind persoana ce comite o serie de două sau mai multe crime, cu o pauză între ele. Motivația principală a acestora este de a obține o satisfacție la nivel psihologic, victimele avînd adesea ceva comun, cum ar fi ocupația, culoarea pielii, orientarea sexuală sau vîrsta.

De asemenea, aceștia se pricep în a se ascunde și de regulă sînt ultimele persoane la care te-ai aștepta să găsești un cuțit ascuns la briu. În peste jumătate din cazuri, ei au avut parte de o copilărie marcată de abuzuri emoționale, fizice sau sexuale, săvîrșite de către un membru al familiei. Astfel, fără să fi cunoscut o relație armonioasă în familie, criminalii își creează de mici o nouă realitate în care aceștia simt că pot evada. Potrivit psihologilor, ei își transformă realitatea într-o fantezie, unde concepte precum binele și răul sau empatia față de cei din jur se dezvoltă deformat. Iar în cele din urmă, diferența dintre vis și realitate este separată în capul acestora doar de către un fir de ață.

Sînt desigur și excepții de la re-

guli, iar persoane cu o viață de succes încalcă premeditat prima poruncă, așa cum este și cazul jurnalistului macedonian Vlado Taneski. După 20 de ani în care și-a construit o carieră prolifică de ziarist fiind specializat pe crime, Taneski a căzut de cealaltă barica, fiind arestat în 2008 pentru că a omorît trei femei. Acesta a fost prins după ce în articolele sale existau informații despre respectivele crime de care numai polițiștii aveau cum să le cunoască, cum ar fi că victimele erau găsite imobilizate cu cablul de la telefonul fix.

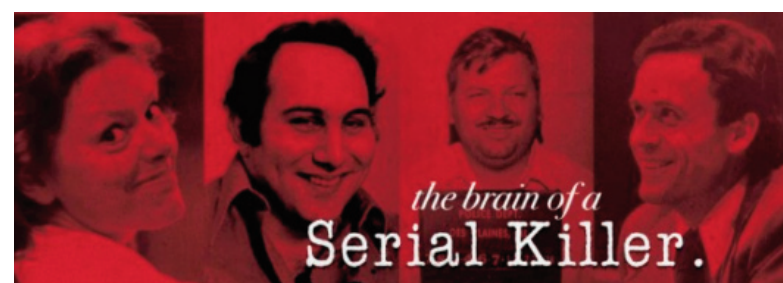
Cardinalele răului

După aceleași manuale ale FBI-ului, motivele pentru care criminalii în serie ies să ucidă se împart în patru categorii: viziuni, misiuni personale, hedonistice și nevoia de putere sau de control. Ucigașii din prima categorie sînt și cei mai vulnerabili din punct de vedere psihic, aceștia spunînd de cele mai multe ori că Diavolul sau alte entități de acest gen sînt cele care i-au comandat să iasă la „vînat”. De exemplu, David Berkowitz, sau „Son of Sam” (n.r.: Fiul lui Sam)

după cum mai este acesta cunoscut, crede că un demon, ascuns în corpul cîinelui vecinului său i-a ordonat să comită mai multe crime. Acesta a ucis în vara lui 1976 șase persoane și a rănit alte șapte, băgînd spaima în inimile locuitorilor din New York. Cazul său a devenit foarte cunoscut după ce în anul respectiv a trimis mai multe scrisori la poliție și către presă, în care amenința că valul său de omori abia începe, însă a fost prins la scurt timp după aceea. Ca răspuns la popularitatea pe care o cîștigase, oficialii din New York au schimbat legea și au introdus un set de reguli, fiind recunoscute ca „Legile fiului lui Sam” ce le permiteau să-i rețină toate cîștigurile generate de Berkowitz prin vînzarea poveștii sale către editori. Astfel, criminalii nu se mai puteau îmbogăți din popularitatea crimelor săvîrșite. Puțin mai tîrziu, legi asemănătoare au fost fondate și de către restul statelor.

Cît despre ucigașii în serie ce se cred că au o misiune, aceștia vor de regulă „să scape lumea” de o anumită categorie de persoane, cum ar fi homosexualii, prostituatele sau persoanele ce aparțin unei religii diferite. Din categoria motivelor hedonistice fac parte majoritatea psihopaților. Pentru ei, scopul crimei este unul cît se poate de simplu și de primar. Și anume, să-și provoace o plăcere la care ajung doar atunci cînd iau viața cuiva.

Iar în final, despre cei care caută puterea și controlul, criminaliștii americani spun că de cele mai multe ori au fost abuzați în copilărie și au crescut cu un sentiment de neputință. Acești criminali în serie își abuzează de multe ori sexual victimele, pentru ei fiind un ritual prin care-și afirmă dominația. Aici se încadrează și Ted Bundy, unul dintre cei mai cunoscuți și brutali

Modus Operandi reprezintă tot procesul pe care ucigașul l-a dus la îndeplinirea unei crime, plecînd de la ademenirea victimei, pînă la modul în care scapă de cadavru

Acum doi ani, un canadian a încercat să imite crimele din serialul de televiziune „Dexter”

Cele mai multe victime le-a comis columbianul Luis Garavito, care deși a fost condamnat pentru 138, este suspectat că ucis peste 400 de persoane.

criminali americani. Bărbatului nu i era frică să iasă la vînat în spații publice în toată ziua, avînd numeroase modalități prin care reușea să cîștige încrederea cuiva. Deseori acesta își învelea brațul într-un ghips fals, și ruga tinerete să-l ajute să care ceva pînă la mașină. Aici, acesta scotea o bară din oțel ascunsă prin autovehicul, și le lovea cu ea după cap.

După ce a reușit să evadeze din pușcărie de două ori, Ted Bundy a fost prins în 1978 în Florida, unde a primit trei sentințe cu moartea. Aici, acesta a mărturisit că a decapitat mai multe dintre victimele sale cu un fierăstrău, păstrînd capetele ca pe niște trofee în casa sa. De asemenea, obișnuia să viziteze corpurile fără viață alături de care petrecea numeroase ore, le machia și realiza acte de necrofiliie pînă ce descompunerea cadavrelor îl forța să plece.

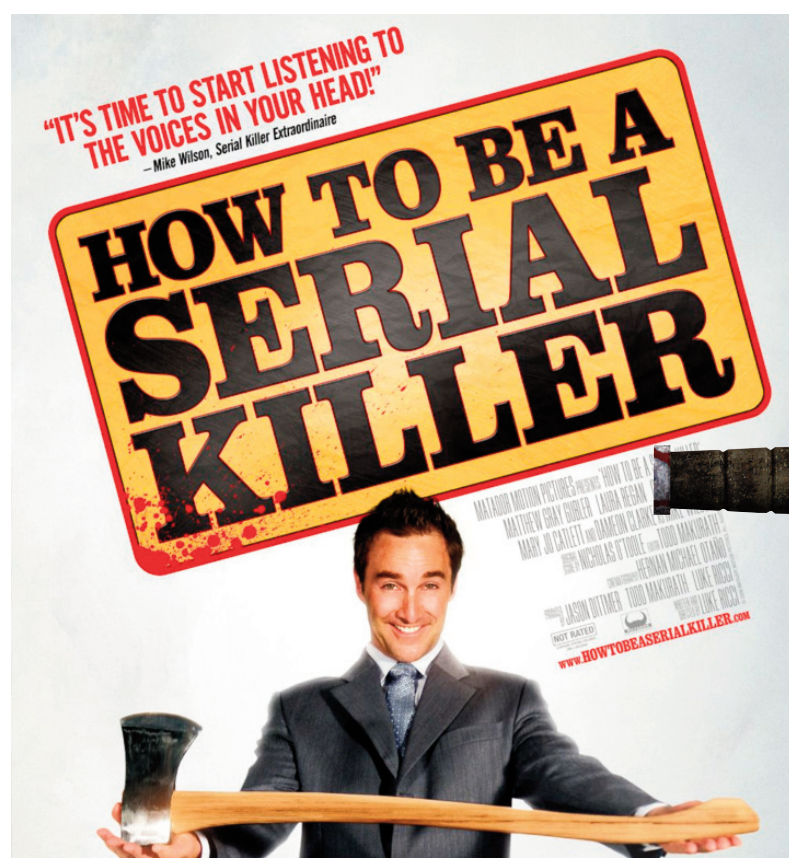
Spintecătorul

Primul ucigaș în serie al vremurilor moderne este probabil și cel mai cunoscut din toate timpuri-

le. Locuitorii din zona de est a Londrei din 1888 erau obișnuiți cu violența, iar condițiile în care trăiau reflecta că trăiau într-una dintre cele mai sărace zone. Deși condițiile erau deja vitrege, în iarna anului respectiv o serie de crime au fost atît de brutale încît au atras atenția întregii lumi. „Semnăturile” pe care le-a lăsat pe corpurile găsite aproape fără organe i-au dat și un nume: Jack Spintecătorul.

În cele trei luni cît a fost activ, londonezul a ucis cel puțin cinci femei pe care după ce le golea de sînge, cu o precizie aproape chirurgicală le extrăgea organele pe care le păstra ca trofee. După ce își strângula victimele, bărbatul își completa ritualul ce însemna să ciopîrtească gîturile victimelor sale pînă aproape de decapitare. Tot orașul a fost cuprins de frică și măcinat de suspiciuni cum că vecinul lor ar putea fi asasinul. Deși polițiștii au avut numeroși suspecți, aceștia nu au reușit niciodată să-l prindă, închizînd cazul în 1892. Astăzi, mai sînt criminaliști, care-și spun „Ripperologiști”, ce încearcă să-i descopere identitatea lui Jack, umbra sa dăinuind peste paginile a zeci de cărți, filme, sau chiar persoane care încearcă să-l copieze.

Mulți sînt de părere că apariția ucigașilor în serie se datorează vremurilor în care trăim, a industriei media parșive sau a schimbării paradigmei sociale spre care ne împinge tehnologia. Însă, astfel de criminali au existat aproape dintotdeauna. Și dacă e să smulgem putreziciunea din pămînt, ne vom da seama că de cele mai multe ori, ucigașii cresc asemeni victimelor care ajung să le facă, doar că pe interior. ■

80%

Peste 80% din criminalii în serie sînt bărbați cu vîrste cuprinse între 20 și 30 de ani. De obicei, aceștia sînt inteligenți și vînează tinere.

98.5

Este media IQ-ului ucigașilor. Aceștia își plănuiesc crimele cu mare atenție, răpind victimele într-un loc și ascunzînd cadavrul într-un altul.

3

3 comportamente ale copilăriei, cunoscute ca și „triada lui MacDonald”: Udatul patului, Incendierea și cruzimea față de animale

Concept de Comisia Europeană în urmă cu doi ani, programul Erasmus Plus va îngloba toate celelalte mobilități existente, de la proiecte internaționale precum Erasmus Mundus sau Life Learning Programme, la cele destinate voluntariatului sau deschise elevilor. Toate acestea vor fi adunate în același format care va fi finanțat până în 2020, timp în care instituțiile de învățământ superior, chiar și unele din cel preuniversitar, vor intra într-un spațiu Schengen al comunicării și schimburilor inter-instituționale, fie că vorbim de profesori, elevi sau studenți. Cel puțin așa arată planul pe hîrțile Comisiei Europene. Momentan, în Iași, programul rămîne încă o necunoscută în birourile universităților și ale instituțiilor specializate pe astfel de schimburi. Cu toții așteaptă sfîrșitul lunii noiembrie cînd acesta va fi aprobat oficial, după doi ani de negocieri, și abia apoi vor începe să-și facă planuri.

De anul viitor, **programul Erasmus** se va schimba radical

Uniunea Europeană va aduna toate programele de mobilități inter-instituționale într-unul singur.

Programul va cuprinde inclusiv parteneriate cu țări din afara Uniunii Europene.

de Paul ANDRICI | paul.andrici@yahoo.com

2014 este ultimul an în care programele de mobilități internaționale vor mai exista în forma în care le cunoaștem. În afara proiectelor aflate în desfășurare, Lifelong Learning Program (LLP), ce includ Erasmus, Comenius, Leonardo,

rea profesională a tinerilor sînt esențiale pentru crearea de locuri de muncă în Europa. De unde și necesitatea concentrării tuturor eforturilor printr-un singur program în detrimentul unor inițiative locale, dispersate", a apreciat Adrian Geor-

sau universitate își va mai alcătui propriile norme de selecție. Vicepreședintele ANPCDEFP este de părere că „nu putem vorbi de pe acum despre selecția viitorilor participanți. Primele mobilități ale studenților vor avea loc începînd cu anul universitar 2014-2015. Actualul program Erasmus este inclus în Erasmus Plus fără prea multe modificări de derulare, lărgindu-se totodată baza de selecție și la cei proaspăt absolvenți.”

Prin integrarea programului Erasmus Mundus se va extinde și numărul țărilor spre care un participant poate alege să plece. Acest lucru înseamnă că prin Erasmus Plus un student român poate selecta, de exemplu, una dintre universitățile din țările membre ale programului Ianus (n.r.: numele unui proiect Erasmus Mundus desfășurat de UAIC), Armenia sau Azerbaidjan, ca instituție în care să-și aprofundeze studiile, la fel de ușor ca o universitate din Franța sau Belgia. „Faptul că pentru beneficiarul final s-a încercat, începînd cu actualul program LLP, o simplificare a regulilor de acces și de implementare, lucru pe care îl va face și în ERASMUS+, coroborat cu creșterea substanțială a bugetului, nu ne duce cu gîndul decît la faptul că regulile de acces vor fi și mai flexibile”, a adăugat Adrian Georgescu.

Împrumuturi pentru masteranzi

Erasmus Plus prezintă și un avantaj pentru studenții masteranzi, care vor putea beneficia de un împrumut de studii, finanțat prin Banca Europeană de Investiții. Aproximativ 330.000 de tineri vor putea primi această sumă de bani, însă deocamdată nu se știe valoarea exactă a acestui împrumut sau modul în care va fi acordat.

În mare măsură, acest nou program va funcționa în continuare pe o serie de puncte principale, devi-

ze, pe care le urmăreau și celelalte programe de mobilități internaționale. Oportunitățile de studiu și cercetare vor fi similare, însă mai complexe datorită noului buget și a numărului de locuri, plus avantajul extinderii și în țările non-europene. Programul prezintă însă și un aspect nou care este căutat în special în clasamentele și ranking-urile inter-instituționale: cooperarea cu mediul de afaceri. Astfel, prin

Sfîrșitul lunii noiembrie va marca începutul noului program, iar în decembrie se va ști exact ce anume cuprinde acesta.

Erasmus Plus se dorește și crearea a 400 de alianțe, atît strict pe module educaționale cît și „alianțe pe sectorul calificări”. Mai exact, aceste două întrevăd o serie de parteneriate nu numai la nivel de universitate, ci și cu diferite companii, inițiatorii programului susținînd că astfel se vor forma noi tipare de conferințe, workshop-uri și metode învățare pentru a ajuta studenții participanți la Erasmus Plus să se specializeze și să intre în contact cu piața muncii.

Sfîrșitul lunii noiembrie va marca începutul noului program, iar în decembrie se va ști exact ce anume cuprinde acesta. El nu va afecta doar universitățile, ci și organizațiile care s-au dezvoltat în paralel cu fostele module ale programului. „În anumite orașe din Europa există secțiuni de Erasmus Student Network care facilitează integrarea studenților Erasmus în orașul gazdă și cooperează cu universitățile. Probabil odată cu programul Erasmus Plus aceste organizații vor primi mai multă atenție din partea uni-

versităților și nu numai, pentru a putea derula chiar mai bine activitățile cu studenții”, a declarat Delia Mihoc, președinte ESN Iași.

Deși Erasmus Plus vine cu mai multe soluții noi pentru un sistem care a fost considerat, la lansarea sa, inovativ pentru schimburile inter-culturale, nu trebuie uitat faptul că, în momentul în care s-a stabilit bugetul Uniunii Europene pe următorii șapte ani, ramura de finanțare pentru programul Erasmus a fost aproape de a fi tăiată. Prin urmare, dacă actuala soluție nu este una de succes, există posibilitatea ca următorii șapte ani să fie ultimii pentru mobilitățile studențești sau ale cadrelor didactice finanțate de către Uniunea Europeană. ■

Deși prea multe detalii nu au fost încă oferite, din informațiile care au venit dinspre Comisia Europeană reiese că acest program va fi mai bine finanțat decît toate celelalte inițiative la un loc.

Grundtvig și Transveral va fi unit cu Erasmus Mundus, Jean Monnet, Tempus și „Youth in Action” în proiectul al Comisiei Europene de a reinventa schimburile inter-instituționale: Erasmus Plus. Acesta urmează să se desfășoare în perioada 2014-2020, în timp ce proiectele care nu se vor încheia pînă la sfîrșitul lui 2013 vor fi continuate sub vechile denumiri.

Deocamdată, însă, informațiile concrete despre această inițiativă, din categoria tipurilor de proiecte pe care universitățile le pot accesa, nu au fost încă oferite. Instituțiile de învățământ superior așteaptă sfîrșitul lunii noiembrie, cînd Parlamentul European și Consiliul European vor decide aprobarea acestuia. „Sincer vorbind, nici acum nu este foarte limpede dacă va fi un program cupolă pentru toate celelalte programe de mobilități internaționale. Ideea a apărut încă de anul trecut, cînd era denumit Erasmus for All”, a declarat prof. univ. dr. Vasile Ișan, rectorul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (UAIC). Comisia Europeană a propus acest program încă din 23 noiembrie 2011, însă pe parcurs a trecut prin mai multe schimbări, pînă cînd a ajuns în stadiul actual, de Erasmus Plus. „Educația și forma-

gescu, vicepreședintele Agenției Naționale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP).

Deși prea multe detalii nu au fost încă oferite, din informațiile care au venit dinspre Comisia Europeană, acest program va fi și mai mare decît toate celelalte inițiative la un loc. „Intenționează să dubleze numărul de mobilități ale studenților și profesorilor, dar în același timp va permite și o extindere mai simplă pe cercetare în țări din afara Uniunii Europene”, a precizat prof. univ dr. Vasile Ișan.

Finanțare dublă

În mod concret, ceea ce se știe despre Erasmus Plus este că acesta va avea un buget considerabil mai mare, cît și un număr de mobilități acordate anual sporit, programul fiind prevăzut cu o finanțare de 19 miliarde de euro anual și cinci milioane de mobilități, aproape dublu față decît au fost în anii precedenți. Indiferent că sînt studenți, elevi sau cadre didactice, cu toții vor putea să participe sub același program, însă nu se știe exact cum vor fi selectați aceștia, dacă încă se mai păstrează aceleași criterii care existau la programele individuale pînă în prezent. Sau dacă fiecare țară

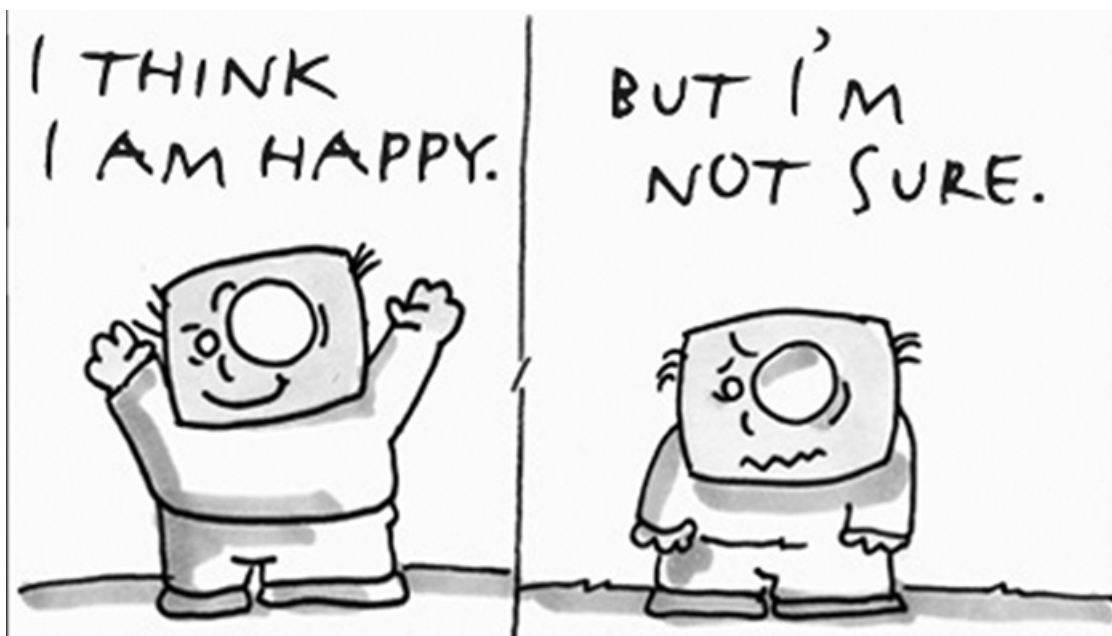
Erasmus Plus, în cifre

- Buget total:** 19 miliarde de euro (și 1.8 miliarde pentru cooperare internațională)
- Locuri pentru mobilități:** 5 milioane
- Locuri pentru studenți:** 2.2 milioane
- Locuri pentru personal:** 1 milion de profesori, trainers, youth workers
- Voluntari și schimburi de tineri:** 540.000 de locuri
- Locuri pentru studiu vocațional:** 735.000 de studenți
- Împrumut masteranzi:** 330.000 de studenți
- Locuri pentru studenți internaționali:** 135.000
- Granturi pentru diplome comune:** 34.000
- Parteneriate strategice:** formarea a mai mult de 20.000 de legături între 115.000 de instituții ■

Cu degetul mic pe harta spre Nirvana

Este greu de definit ce înseamnă să fii fericit în ziua de astăzi. Iar cu atât de multe campanii și anunțuri în care sîntem invitați să zîmbim cu orice ocazie posibilă, am început să uităm că toate momentele frumoase din viață nu trebuie căutate asemeni unei vînători de comori. Nu este o problemă de da sau nu, ci una de cînd și unde. Iar cînd acel moment vine, de prinzi zdravăn de el, după care-l dai mai departe.

Noi să fim păcătoși!

de Anca TOMA | anca.ioana.toma@gmail.com

Faci pe tine de frică, tremuri de emoție, scrișnești dinții de furie, urli de supărare. Și, cea mai nenorocită treabă dintre toate, plîngi de fericire. În mijlocul unei prost gîndite și corporatiste invitații la bucurie, am uitat cît de puțin ne pasă, de fapt, de ea. Atît de puțin încît nici măcar atunci cînd lumea ne aruncă peste ochi o pulbere chioară de fericire noi o spălăm cu niște apă lașă. Apoi cenușa ne curge pe obraji și ne uităm sașiu din nou la lume, cinic și c-o semnare cătrănită.

Întotdeauna am avut „zece pași pentru o viață mai bună”. Ni i-au

spus mamele, ni i-au citit babele în cartoane colorate și sleite. Într-o vreme s-au făcut 20, apoi, de dragul diversității, 23, 29, 31. Doar că nu ne-am mai făcut timp pentru ei și cîțiva dintre noi s-au saturat să întorcă, printre altele, obrazul celălalt ca să nu lege dușmăni. Ne-am șlefuit în carne chipuri pătrate, înghițind mîngîierea glaspapirului pînă la lacrimi. Am hotărît că n-avem toate ingredientele pentru coptura aia caldă pe care-o numesc alții fericire. A noastră ba se pîrjolește la talpă, ba ni se lipește de cerul gurii, ba ne stă în gît, ba prinde gust de sîrmă ruginită. Am

lăsat-o așa, crudă și păcătoasă, pînă a început să ne placă izul de mortăciune, de făină nefrămîntată și sictir. În mijlocul condamnării la extaz, la soare-n suflet și zahăr în bucate, ne-am făcut culcuș într-un drob de sare și gustăm schimonosit întunericul dintr-însul. Pentru că cea mai înaltă și mai scumpă fericire de-afară e cea îndoită, fără rost, cu lacrimi.

Sîntem proști și nu știm să ne mințim pînă la capăt. Găsim repede adevăruri mici dar incomode, ne împiedicăm în ele și ne ies bucuriile pe ochi, sărate și jenante. Oricum, dac-am fi știut să facem fericire la tavă, am fi mîncat-o de mult pe toată. ■

Să zîmbim pînă la cer

de Cătălina DOBROVICEANU | dobroviceanu.catalina@yahoo.com

Era plină Piața Unirii de ei. Dinspre strada Lăpușneanu tot veneau alergînd tineri în tricouri colorate care fluturau baloane și zîmbete în toate părțile. Se agitau ca într-un furnicar, iar miezul era tocmai centrul orașului. Dacă te nimereai în drumul lor, te îmbiau să te iei după ei, numai nu te apucau de mînă. Dar nu îți explicau de ce, trebuia să îți dai seama singur ce puneau la cale după zîmbetele largi de care te molipseai.

Acolo, în centru, forfota pulsa ca o horă care stătea să izbucnească, iar tricourile colorate se zbîntuiau întruna. Nu le păsa că unii trecători îi priveau suspicios sau că alții treceau pe celălalt trotuar ca să îi ocolească, numai să nu cumva să se lipească vreunul de ei. Între ei roia o veselie ca între copiii care ies la

joacă în parc. Și tot ca ei s-au cumițit ca și cum o învățătoare ar fi bătut arătătorul de tablă, cînd în mijlocul furnicarului au apărut două fete care au început a-i ordona ca la orele de sport. Cei care au rămas pe dinafară încercau să înțeleagă ce forme ciudate își închipuiau cele două, de tot îi aranjau cînd în colană, cînd le ziceau să se prindă de mîini ca într-un lanț.

Pînă la urmă au format un fel de gard, de nu mai vedeai ce se întîmplă după tricourile colorate. Se auzeau doar risetele lor. Cine știe cîți dintre trecătorii de-atunci au înțeles pe lîngă ce au trecut. Poate au intuit. Dar ca să vadă cu-adevărat ce li s-a arătat, nu trebuia să scape din ochi viziunea de ansamblu. Și nu cea de la ultimul etaj al Hotelului Unirea, ci aceea construită ca un puzzle din fiecare tricou colorat. Pînă la urmă, toate zîmbetele s-au arcuit într-unul singur. Care s-a văzut tocmai din avion. ■

Scrisoare fără nume

de Mădălina OLARIU | madalina.olariu@yahoo.com

Tie,
Tu mie să-mi spui dacă miroși ceva ciudat în tot aerul ăsta de toamnă tîrzie. Îți jur că mi se întîmplă mereu cînd scrijelesc geamurile mașinilor de pe stradă, aburite de frigul de noiembrie. Să vezi, aseară mi-a căzut un soi de vâl peste ochi atunci cînd am încercat să ajung acasă. Da, acasă e locul în care chiar dacă ți-ai șters picioarele de preșul de la intrare, în semn că nu mai treci niciodată pe acolo, însă inima și mintea tot acolo ți-au rămas. Aseară am trecut din nou prin fața geamului de la care

obișnuiam să adulmec tot mirosul dimiții și toată forfota orașului pe care mereu am urît-o. Toată viața și energia pe care încercam să o fur. Ei bine, aseară ceva nu m-a lăsat să mai intru. Au pus sens unic dintr-un capăt în celălalt, îți vine să crezi? Ceva de genul, intri dar nu mai ieși. Iar mie să nu care cumva să încerci să îmi impui dacă să intru sau să ies. Fac cum vreau, iar de la casa mea nu are nimeni cum să mă fugărească.

Mai știi? Pe strada asta mereu mă rătăceam atunci cînd ieșeam seara să alergăm. Mă împiedicam de fiecare piatră nenorocită și cu genunchii juliți și cu nasul roșu de frig, ajungeam acasă plîngînd, unde îmi era cel mai drag. Auzi, să pună semn de interzis. Poate de aici mi se trag și toate visele ciudate din ultimile seri. Am visat că am rămas fără dinți, cu locuri lipsă și cu un zîmbet atît de știrb, încît am început să urlu. Știi genul ăla de vise, ca atunci cînd îți moare cineva, cînd toate gîndurile ți se strîng mînunchi în minte și nu te lasă să respiri. Iar mie mi-a murit bucuria de a ajunge acasă. Auzi, să pună semn de interzis fericirii mele.

P.S. Mîine am să comit cea mai mare infracțiune pe care ai văzut-o.

*Semnat,
ghici cine? ■*

Alchimistul din bucătărie

de Andrei MIHAI | mihaicandrei@yahoo.com

Andrei a învățat să gătească de la bunica sa. A prins drag de bătrîna care în vacanțele de vară i-a ținut loc de mamă și de poveștile spuse seara la lumina candeliei, încît și-a dorit să-i învețe toate meșteșugurile. Stătea mereu după fusta bătrînei și-i sorbea din ochi fiecare gest. Copil fiind se ridica

ea doar vara, în bucătăria cu prispă și prichici la geam, Andrei se simțea cu adevărat liber și fericit. După mulți ani, cu amintirea „bunei” în suflet, a ales să se facă bucătar. Nu sufla niciodată în lingura de lemn și se frigea la limbă căci așa făcea și bătrîna. În spatele restaurantului pe care și l-a deschis și-a plantat o mică grădină din care culegea zarzavaturi și legume, iar toamna umplea camera cu tot felul de murături. Cu toate astea, printre oalele moderne și plitele electrice, îi lipseau totuși blidele afumate din tuci.

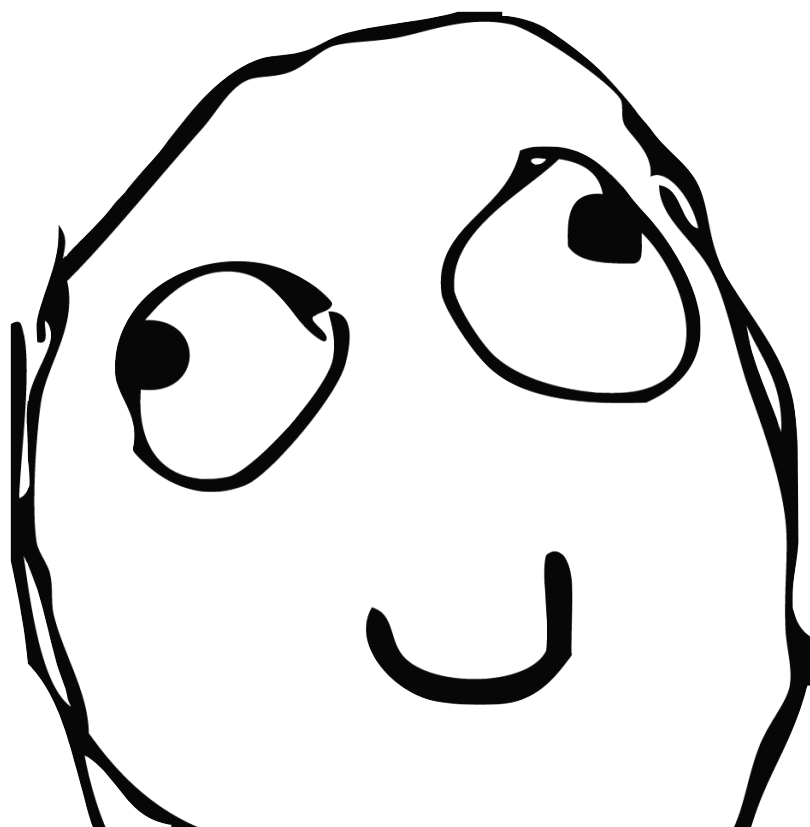
Îi lipseau blidele afumate din tuci.

frumușel pe vîrfuri, întindea gîtul pînă la nivelul mesei unde ingredientele se transformau în bucate și-și imagina că mîinile gîrbovite sînt ale lui. A ajuns astfel să-i placă aburii înmiresmați ce ieșeau în rotoale albe din cuptorul încins, ori armonia de culori din cratițele de pe foc. I se părea un miracol demn de un alchimist cum aluatul alb și mătăsos se transforma în pîine rumenă și caldă, ca niște lingouri de aur lăsate sub soare. De ace-

ea doar vara, în bucătăria cu prispă și prichici la geam, Andrei se simțea cu adevărat liber și fericit.

După mulți ani, cu amintirea „bunei” în suflet, a ales să se facă bucătar. Nu sufla niciodată în lingura de lemn și se frigea la limbă căci așa făcea și bătrîna. În spatele restaurantului pe care și l-a deschis și-a plantat o mică grădină din care culegea zarzavaturi și legume, iar toamna umplea camera cu tot felul de murături. Cu toate astea, printre oalele moderne și plitele electrice, îi lipseau totuși blidele afumate din tuci ale bunicii, iar mîncarea pe care o pregătea nu avea niciodată aceiași savoare. Nici ingredientele atent alese pe care le folosea nu dădeau pîinii aceiași culoare, de parcă din rețeta bunicii lipsea o piatră filosofală, iar aluatul nu se putea transforma în aur.

Abia după mulți ani, cînd a devenit și el bunic, a înțeles ce uitase să pună pînă atunci în bucate. Iubirea pentru cei dragi e de fapt ingredientul principal în orice rețetă. ■

”

În mijlocul unei prost gîndite și corporatiste invitații la bucurie, am uitat cît de puțin ne pasă de fapt, de ea. Atît de puțin încît nici măcar cînd lumea ne aruncă peste ochi o pulbere chioară de fericire noi o spălăm cu niște apă lașă.

Clubul Sportiv Municipal din Iași produce anual zeci de campioni. Majoritatea dintre aceștia sînt conștienți de faptul că sportul pe care îl practică nu o să fie niciodată la fel de popular precum unul cu balonul rotund, iar câștigurile în bani sînt aproape zero. Chiar și așa, ei luptă pentru că au o calitate rară: o voință neclintită.

Cucerind lumea cu sabia și arcul

La aproape toate competițiile la care participă, cei doi ies pe podium.

Daniel și-a îmbunătățit abilitățile la tir cu ajutorul unui antrenor din Coreea de Sud.

Sebastian a ajuns să minuiască perfect sabia cu tăișuri.

Instinctul strigă: „touché”

de Paul ANDRICI | paul.andrici@yahoo.com

Mișcările sale seamănă mai degrabă cu cele ale unui spadassin englez, decît cu cele ale unui muschetar francez, deși scrima a învățat-o de la un român. Din copilărie chiar. Sebastian Sîrbu minuieste sabia folosită în sportul de contact de-o vîrstă fragedă, „iar acum în noiembrie o să și împlinesc 10 ani de cînd fac scrimă”. Copilăria, adolescența și studenția îi sînt lipite între ele nu prin amintirile cu prietenii, colegii sau familia, ci prin antrenamentele cu sabia și competițiile naționale, europene și mondiale. La un an după ce a început scrima, a și primit prima medalie, locul trei la Naționala pentru Juniori.

„Tatăl meu a făcut acest sport de performanță, și cînd abia am trecut și eu în clasa a patra, hop, am și sărit în sala de antrenamente a Clubului Sportiv Municipal din Iași”, îmi povestește pe un ton molcom tînarul. Deși stăm față în față, acesta trebuie să privească în jos pentru vedea sub creștetul capului meu, atît de înalt e. Însă dă mai degrabă impresia unui uriaș blind, decît a unui duelist în căutarea unei competiții. A participat la multe, nu mai reprezintă chiar așa o provocare importantă pentru el. „Am fost pe locul trei, pe locul cinci, înainte participam chiar și la vreo trei concursuri pe an. Pentru mine fiecare a fost diferit, însă la un moment dat am ajuns să văd aceeași mască peste tot”, îmi spune spadassinul, sorbind grăbit din paharul cu suc. Mondialele l-au dus în diferite locuri de glob, însă Singapore este singura destinație pe care a păstrat-o mereu în amintirea sa. Nu datorită faptului că este un oraș-stat, sau a vreunui meci important pe care l-a avut acolo, ci mai degrabă „datorită locului însuși. O lună întreagă am locuit acolo, și totul era foarte diferit față de la noi. Știu că

nicăieri nu poate fi la fel, dar oamenii de-acolo vorbesc o limbă combinată din engleză cu chineză, indiană denumită singlish”, povestește Sebastian în timp ce încearcă să pronunțe un cuvînt învățat de-acolo.

Duel printre cîini roșii

În scrimă sînt trei arme speciale: sabia cu tăișuri, folosită pentru face puncte prin tăieturi verticale și laterale, spada, a cărei vîrf ascuțit permite atacuri prin împungere, și floreta, ce este o combinație între cele două. Sebastian a devenit specialist în prima, deoarece era și singura cu care se făceau antrenamente la sală. „După o perioadă poți să le-nveți mișcările și strategiile fiecărei arme. Noi ne creăm propriile strategii pe măsură ce căpătăm experiență, însă în același timp învățăm din reflexele adversarului cum să contra-atacăm sau să ne apărăm”. Iașul a fost doar o primă experiență pentru el, momentan își continuă pasiunea la clubul Dinamo din București, unde a fost sfătuit să meargă de către antrenorul de aici. Acum se află sub îndrumarea campionului olimpic, Mihai Covaliu, care „este foarte înțelegător. Ne dă indicii de fiecare dată cînd greșim, însă ne și lasă să ne dăm seama care sînt acestea. Și cred că cel mai bun sfat pe care mi l-a dat a fost următorul «Orice ai face, să te bazezi pe instinct»”.

Sebastian, punîndu-și mîinile peste părul abia frizat, încearcă să-mi explice de ce acest sentiment este foarte important pentru spadassin. „Cu ajutorul instinctului îți dai seama de mișcările adversarului, cînd să eviți, cînd să lovești, cînd să fugi. Glumeam cu ultima, însă dacă nu aveam un pic de instinct, renunțam de mult, loveam sabia de pămînt și mă apucam de ambalat pachete.” ■

Singurul vultur dintre rațe

de Cătălina DOBROVICEANU | dobroviceanu.catalina@yahoo.com

Pentru Daniel, tirul cu arcul este ca o lecție pe care o învață în fiecare zi de la început. De la 16 ani, de cînd a intrat prima dată cu fratele său în sala Clubului Sportiv Municipal din Iași s-a obișnuit cu rutina sportului, pe care o vede ca pe-o lecție. „Eram foarte zăpăcit, dar antrenamentele m-au făcut să fiu mai calm și răbdător. Sportul educă și disciplinează”.

Iar această disciplină trebuie să fie mereu ca un punct de reper

pară mai scurt. „Ne-a spus să uităm tot ce știam pînă atunci și am mers la antrenamente ca și cum am fi fost începători. Mai întîi ne-a testat și apoi ne-a dat «teme» de făcut pînă la următoarea lui vizită. Cînd a venit a doua oară, cu cine nu a muncit cum trebuie a dat mîna și i-a spus că nu îl mai antrenează mai departe”. Dar nu a fost întîia oară cînd au cunoscut modul de pregătire al coreenilor. Au participat la un campionat în Coreea de Sud, acolo

În Coreea de Sud, „tirul cu arcul este un sport de elită, nu unul de masă”, iar în România a venit cu gîndul că îi pregătește pe sportivi să devină cei mai buni.

în vizorul arcașilor. Altfel, Daniel nu ar fi reușit să devină multiplu campion național, să participe la concursuri internaționale în America, Coreea de Sud, Olanda ori Polonia sau să fie ales în lotul olimpic al României la Londra în 2012, dacă nu și-ar fi făcut temele de fiecare dată. „Ca să faci sport de performanță, gîndul trebuie să îți fie numai la performanță. Iar cînd ești la un concurs, nu trebuie să fii cu ochii numai pe țintă, ci trebuie să ai în minte și exercițiile de tehnică, pentru că acestea sînt baza”. Adică să fii într-o „încordare relaxată”, să îți controlezi fiecare mușchi și să nu uiți de lecțiile pe care le iei de la zero în fiecare zi de antrenament. Cu o privire de vinovat, Daniel mărturisește însă că „la competiții, din cauza emoțiilor și pentru că ne concentrăm numai pe țintă, uităm de tehnică”.

Din Coreea, spre Rio

Pînă acum, deși își învățau lecțiile la sala de tir, „nu prea le învățam cum trebuie”. Însă le-a venit în ajutor un antrenor din Coreea de Sud, pentru care disciplina și munca au o altă însemnătate și cu care drumul spre Olimpiada de la Rio începe să

unde există o universitate pentru tir cu arcul și unde oamenii sînt încurajați pentru un astfel de sport. „Pe lîngă asta, coreenii sînt atît de diferiți față de noi. Eu și colegii mei voiam să schimbăm niște bani și am oprit un om să-l întrebăm unde găsim o bancă. Iar el ce-a făcut? Și-a luat mașina și ne-a dus la o bancă, la cîțiva kilometri, iar apoi ne-a adus înapoi la locul de unde ne-a luat”.

În țară, nu numai că au fost nevoiți să se obișnuiască cu o

Pentru el un antrenor trebuie să fie și un prieten, dar și un dascăl.

tehnică nouă, ci și cu un altfel de antrenor. Pentru că în Coreea de Sud, „tirul cu arcul este un sport de elită, nu unul de masă”, iar în România a venit cu gîndul că îi pregătește pe sportivi să devină cei mai buni. Însă numai pe aceia care își doresc performanța, iar Daniel este unul dintre ei. „Într-una din vizitele lui, ne-a evaluat și a spus că a văzut numai doi vulturi între rațe și eu am fost unul din ei”, spune sportivul zîmbind căci pentru el un antrenor trebuie să fie și un prieten,

„Exercițiile de tehnică, pentru că acestea sînt baza”

dar și un dascăl. Și așa cum vulturii ajung pe culmi, la fel și Daniel își dorește să ajungă printre cei 64 de olimpici selectați din toată lumea. Deja în țară a depă-

șit un record național bătut în cuie din 2005, mai urmează să le doboare pe cele de peste granițe, chiar dacă pentru a participa la unele campionate trebuie să fie neapărat student. De aceea a început o a doua facultate, după ce a terminat cursurile Facultății de Educație Fizică și Sport, pentru se putea înscrie iarăși la Campionatul Mondial Universitar de Tir cu Arcul din Spania. Și cum la tirul cu arcul nu este limită de vîrstă, plănuiește să facă asta „cît mă mai ține spatele”. ■

Medicii români care pleacă peste hotare sînt respectați de colegii din locurile în care lucrează.

Doctorul primește mesaje de la pacienți și la zece ani de la operații.

Chirurgul Grigore Tinică, care astăzi, 11 noiembrie, împlinește 53 de ani, își iubește fiecare pacient, iar aceștia nu-l uită niciodată. De aceea biroul său arată ca altarul unei biserici. Pe pereții acestuia nu mai ai loc nici să bați un cui de la cîte icoane s-au adunat drept mulțumire de la cei cărora medicul le-a mai dat încă o șansă. Vorbește însă calm și modest, evită să facă paradă cu realizările sale deși el este cel care a făcut prima operație pe cord deschis la Iași și a introdus tot aici pentru prima dată peste 40 de tipuri de intervenții chirurgicale cardiovasculare majore, iar unele metode de tratament au fost în premieră națională. Acum, pe lângă conducerea secției de Chirurgie cardiovasculară de la clinica de Chirurgie Cardiovasculară din Iași, încearcă să-i învețe pe studenții de la Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” minunile pe care le pot face cu un bisturiu.

Interviu cu medicul chirurg prof. univ. dr. Grigore Tinică, primul ieșean care

Nu oricine poate să fie Mozart

de Andrei MIHAI | mihacandrei@yahoo.com

Ați ținut în mână inima unui om. Ați oprit-o și apoi i-ați dat din nou viață. Pot doctorii să îi țină, în sala de operație, locul lui Dumnezeu?

Nu. Doctorii sînt trimiși de Dumnezeu pe Pămînt ca să-i ajute pe oameni într-un fel sau altul. Cum, de altfel, și cel care ajută pe cineva ca să treacă strada este tot un salvator pentru persoana respectivă. Chirurgul cardiac este același om ca și ceilalți, are o meserie mai deosebită, pentru unii din afară pare fascinantă, dar este una grea, care necesită sacrificiu mult, dăruire, curaj, forță de muncă. Este o meserie ca toate celelalte, dar pe care nu o poți face fără pasiune. Nu poți să o faci doar dacă te pune cineva. Dacă nu o iubești, atunci nu te apuca de ea. Este o meserie vocațională.

Dar în mijlocul unei operații, cît de importantă e vocația chirurgului, îndemînarea sa, și cît de mult e intervenție divină?

Contează foarte mult ca un chirurg să-și cunoască foarte bine meseria. Să aibă stăpînire de sine, să ia deciziile corecte atunci cînd trebuie să le ia. Însă majoritatea chirurgilor pe care i-am văzut se roagă în sinea lor ca Dumnezeu să-i ajute în situațiile grele. Și eu fac acest lucru, cînd am o operație complexă, cînd am de rezolvat o situație specială, mă rog ca Dumnezeu să mă ajute. Am foarte multe icoane în birou. Toate acestea mi le-au dăruit pacienții. Cînd au venit la control, după mulți ani de la operație. Unele sînt făcute de copii, dar toate au o poveste și fiecare are cîte ceva special. Noi trebuie să credem în ceva și cînd avem credință lucrurile se rezolvă mai ușor. Dar chirurgia

va. Ieri, de exemplu, o pacientă mi-a adus o felicitare la zece ani de la o operație foarte grea. Avea insuficiență cardiacă, cu edeme, fusese în mai multe clinici și au declarat-o un caz inoperabil, cu toate că după părerea mea era un caz simplu. Am operat-o și a crescut copilul care acum este student în anul al IV-lea, deci are o viață frumoasă, sănătoasă, o familie bună și este fericită. Acum, uitați, mi-a scris și mie cîteva cuvinte frumoase. E frumos.

Vă implicați emoțional? Încercați să vă apropiați de pacienți sau acest lucru vă distrage?

Noi avem emoții la orice intervenție chirurgicală, de fiecare dată cînd tratăm un pacient, dar în general am observat, în experiența mea, că pacienții nu-i prea iubesc pe medicii emoționali. Sînt alte specialități unde doctorul se poate duce să bată pacientul pe umăr și-i zice că o să îl ajute să treacă peste boală. Noi (n.r.: chirurgii cardiovasculari) sîntem niște oameni mai seci, mai duri poate, nu ne apropiem foarte tare de pacienți, meseria noastră este una extrem de complexă, care necesită o logistică foarte importantă, tehnologie, spirit de echipă. Dar ne iubim toți pacienții, ținem la ei, avem speranțe pentru ei și vrem ca aceștia să aibă o viață mai bună, de o calitate superioară și cu o speranță de viață mai mare. Dacă reușim să înfăptuim acest lucru pe noi ne face fericiți. Am un pacient care a trecut demult de 90 de ani, l-am operat și eu acum mult timp, și care mi-a scris o scrisoare foarte emoționantă. El a fost invitat la un control care face parte dintr-un studiu, omul nu a

Acești europeni nu vor să înțeleagă că odată ce am intrat în UE sîntem o țară liberă, că sîntem egali cu ei.

cardiovasculară este o știință foarte concretă, trebuie să ai precizie, trebuie să știi exact ce trebuie să faci și să o faci la timpul potrivit. Degeaba faci ceva după zece minute. Dacă ai pierdut acele zece minute poți să pierzi o viață de om. Trebuie să iei decizii cruciale, corecte și într-un timp foarte scurt. Nu prea ai timp de gîndire, de reflexie, de filosofie. Iar acest lucru se capătă prin experiență, prin exercițiu și multă muncă. Cînd eram student și aveam foarte mult de citit, luam un lighean cu apă rece, băgam picioarele acolo și citeam, căci altfel adormeam. Iată, totul se capătă prin muncă. Cu toate acestea există însă și un talent pentru că foarte mulți oameni muncesc, dar nu toți ajung să aibă un exercițiu tehnic chirurgical ieșit din comun. Sînt chirurghi ieșiți din comun și majoritatea au și talent. Dacă nu ai un pic de talent, nu te ajută Dumnezeu. Chirurgul are nevoie de foarte multe lucruri, de talent, de multă muncă, de studiu și ajutor divin. De acesta, poate, în primul rînd.

Spuneți că ați primit foarte multe cadouri de la pacienți. Aveți unul mai aproape de sufletul dumneavoastră?

Sînt foarte multe situații în care am primit cadouri care înseamnă ce-

putut să vină pentru că nu-l mai țin picioarele, dar mi-a scris „inima este excepțională, mă simt bine”. Mi-a scris și ce medicamente ia, m-a întrebat dacă e bine. Tratamentul îi fusese stabilit în urmă cu aproape zece ani, însă pacientul nu avea probleme. Însă la noi medicina este blamată și oarecum pusă la zid de opinia publică, deși medicii au contribuit foarte mult la creșterea duratei de viață a populației.

Din cauza acestei blamări aleg foarte mulți medici să părăsească țara și să lucreze în străinătate?

Românii sînt snobi. Poporul nostru se uită peste gard și zice că acolo-i mai bine decît la noi. Nu doar medicii părăsesc țara, părăsesc țara și alte persoane. Medicii fac acest lucru cu precădere pentru că sînt foarte recunoscuți în străinătate, deci sînt pregătiți bine și este o onoare și o mîndrie pentru școala românească de medicină ca ei să fie acolo. Dar există vorba lui Bogdan Petriceicu Hașdeu, „fie pîinea cît de rea, tot mai bună-n țara mea”. Vedeți însă că e prea scumpă pîinea asta. Și atunci lumea încearcă să meargă spre o viață mai bună sau spre o speranță, pentru că nivelul de trai în România față de 1989, anul din care tot încercăm să tre-

cem de la o societate bolnavă la una mai sănătoasă, este mult mai bun. Și în România vin oameni, avem și noi imigranți, iar calitatea celor care vin în România este mult mai înaltă decît a celor care pleacă, dacă ne referim la masa întreaga a emigranților. Nu vorbesc doar de medici aici, vorbesc de cei care au plecat și au devastat Europa și, europenii, în egoismul lor, au început să ne acuze pe toți. Noi am trăit împreună sute de ani și i-am suportat pe unii concetățeni de-ai noștri, dar am trăit în armonie și nu am avut probleme. Acești europeni nu vor să înțeleagă că odată ce am intrat în UE sîntem o țară liberă, că sîntem egali cu ei. Ei vor să avem drepturi egale numai atunci cînd vin în România și vor să le dăm facilități pentru investiții sau alte lucruri de acest gen, sau ca noi să mergem la ei și să lucrăm pe salarii foarte mici. Și țara noastră și ar trebui să-și schimbe un pic atitudinea. Ar trebui să fim mai uniți. Eu am avut speranța, la un moment dat, că românii sînt uniți într-un scop al lor. Atunci cînd trebuia să intrăm în NATO, în UE, era o unitate a populației în gîndul acesta de a accede la altceva și era frumos. Apoi am observat însă că dacă avem probleme de intrare în Schengen sau alte astfel de lucruri, atunci căutăm vinovați. Însă ar trebui să înțelegem că avem și noi o vină, cît și cei de care depinde evoluția noastră în Europa, care au interesele lor. În acest circuit al populației medicii români încearcă totuși să-și păstreze demnitatea și să lucreze cît mai bine acolo unde ajung. Majoritatea celor care au plecat cît și cei care au rămas în țară sînt apreciați de colegii lor din străinătate pentru calitățile lor profesionale, dar de cele mai multe ori și pentru calitățile lor umane, pe care nu le prea găsești în alte părți. În Germania, de exemplu, doi doctori își pot vorbi doar prin email-uri, dîndu-și indicații în felul acesta. Noi nu am putea ajunge în acest fel. Noi sîntem un popor care vrea să discute, care are emoții, căruia îi place să se bucure, să petreacă, dar ne place să și muncim. Sîntem un pic altfel decît alții, dar nu ar trebui să fim atît de diferiți încît să-i deranjăm, însă nici să acceptăm să fim deranjați fără o ripostă.

Deci, pe alocuri, este și vina noastră că permitem reacțiile negative, generalizările, și mă refer la modul în care au reacționat francezii în urmă cu cîteva ani.

Francezii au făcut-o din lipsa lor de educație, iar noi trebuia să-i taxăm. Trebuia să-i taxăm pe toate canalele pentru că ei au făcut-o public, iar presa noastră trebuia să reacționeze. Sînt multe bancuri despre francezi; de exemplu se spunea că tancurile lor au o viteză înainte și cinci înapoi pentru că ei de fiecare dată au fugit. În ultimii două sute de ani, de la Napoleon încoace, au fost învinși de toți, pe cînd noi, românii, am luptat. Am avut și lucruri mai puțin bune, am mers dintr-o luntre în alta, care face parte și din psihologicul nostru românesc, dar am avut mai multă tărie decît ei. Trebuie să avem un pic de demnitate. Eu aș fi refuzat un premiu al Academiei de Arte din Franța pe care l-a primit unul dintre marii noștri oameni de cultură pe motiv că o parte dintre cei care fac artă acolo, mai bine

a realizat o operație pe cord deschis

și nu oricine poate să fie chirurg cardiovascular

zis teatru, au ofensat o parte a populației noastre. Buni sau răi sînt totuși ai noștri.

Am vrut să încerc să văd dacă în Moldova se poate face ceva la nivelul Europei, și pînă la un moment dat mi-a reușit

Vi s-a propus să profesai în străinătate și eventual să vă stabiliți acolo. De ce ați ales totuși să vă întoarceți mereu în România?

Am vrut să fac în România ceva care să fie la nivelul lor sau chiar să-i întrecem. În unele domenii am reușit. Sigur, m-au invitat și în țări europene și în țări arabe, unde ai un salariu extraordinar de bun, unde poți să-ți

Noi sîntem un popor care vrea să discute, care are emoții, căruia îi place să se bucure, să petreacă, dar ne place să și muncim. Sîntem un pic altfel decît alții, dar nu atît de diferiți încît să-i deranjăm.

alegi cazurile, pacienții. M-au invitat în țări foarte bogate și unii colegi de-ai mei din Franța, din Italia, au acceptat aceste lucruri, iar acum lucrează acolo și o duc foarte bine. Însă în felul acesta te diluezi într-o masă și eu nu mi-am dorit asta. Mi-am dorit să fac ceva aici, la noi. De la București am venit în zona asta a Moldovei pentru că acolo era o atitudine, să-i spunem... mai specială față de moldoveni. Pe de altă parte am văzut că foarte multe personalități ale culturii noastre românești sînt din zona asta, a Botoșaniului, a Iașului. Deci zona asta a țării are un potențial intelectual și cultural extrem de mare și atitudinea era și ea un pic diferită. Atunci am vrut să încerc să văd dacă se poate face aici ceva la nivelul de top al României, dar și al Europei. Și pînă la

un moment dat mi-a reușit. Pe de altă parte am observat că aici există foarte multe persoane care, atunci cînd văd că cineva face ceva deosebit, îl trag înapoi. Se spune că, în Iad, dacă cineva încearcă să iasă ceilalți îl trag înapoi în ceanul cu smoală. Noi ne asemănăm foarte mult cu această situație, aici, în zona noastră. Poate sîntem speciali în ceea ce privește gîndirea, dar este mai greu să faci performanță aici decît în Germania sau în Franța. Aici trebuie să depui mai mult efort. Pe de altă parte însă avem satisfacții mai mari, îmi place meseria pe care o fac, îmi plac oamenii pe care îi tratez și mă bucur pentru cei pe care îi văd că pleacă mulțumiți și sănătoși acasă. Mă bucur că mă întîlnesc cu ei pe stradă și sînt niște oameni obișnuiți, care se bucură de viață, iar acest lucru îmi dă speranță că ceea ce fac, fac bine.

Deci v-ați întors mereu din cauza unei mîndrii naționale?

Nu neapărat, dar se spune că nu există om prooroc în țara sa și eu am vrut să contrazic, poate, acest lucru. Încă sper că se poate face ceva în România.

Aveți grijă de inimile a șase milioane de locuitori, a celor din partea Moldovei. Simțiți această povară?

Într-adevăr, sîntem singurul centru din Europa care are o arie atît de mare de arondare a populației. Nu mai există, de la Nistru pînă la Atlantic, un centru de chirurgie cardiovasculară care să aibă în grijă atît de multă populație. Asta nu înseamnă însă că acești aproape șase milioane de locuitori sînt povara mea. Sînt și alți colegi care se ocupă de ei, sînt foarte mulți cardiologi, chirurgi, care se ocupă. Sigur, de multe ori trebuie să spargem tiparele, să operăm unele cazuri foarte grave pe care alții nu le înțîlesc. Nici în Europa, nici în Statele Unite ale Americii, pentru că la ei, fiind un centru la un milion de locuitori, cazurile nu ajung să fie atît de complicate. De multe ori colegii care au venit din SUA ne-au zis că anu au cazuri de chirurgia pe care eu acum cred că are peste 20 de ani. Există niște tipare pe care noi trebuie să le spargem, nu pentru că am vrea, ci pentru că sîntem nevoiți să facem acest lucru. Altfel nu poți salva viața unui om. Există astfel de situații cînd trebuie să și riscăm, în care am avea nevoie de tehnologie mai performantă, de mai multe resurse pentru a salva o viață, iar dacă acel

om s-ar fi născut în altă parte poate ar fi avut o altă șansă. Dar noi ne-am născut aici, noi sîntem făuritorii acestei țări și beneficiarii posibilităților ei. Noi le creăm, iar ele sînt pentru noi. Cu cît vom munci mai mult, cu cît vom fi mai insistenți să ne păstrăm interesele naționale, cu atît va fi mai bine pentru toată lumea. În special pentru medicină.

Spuneți că meseria de chirurg este vocațională în mare parte. Credeți că poate fi considerată și o artă?

Da! Categorie da. Chirurgia este o artă, cu atît mai mult chirurgia cardiovasculară pentru că trebuie să iubești ceea ce faci. Eu am văzut multe persoane care au învățat să cînte la pian sau la vioară și care pot să redea un fragment dintr-o operă, însă am văzut pe unii care fac din această simplă interpretare o artă și nu te sature niciodată să-i ascuți, să-i vezi. Așa este și în chirurgia cardiovasculară. Pe lîngă profesionalism, pe lîngă spiritul de sacrificiu, pe lîngă curajul pe care trebuie să-l ai, pe lîngă abilitățile tehnice, trebuie să gîndești și artistic. Să nu faci numai artă, pentru că sînt unii care se iubesc pe ei înșiși în chirurgie. Trebuie să iubești chirurgia din tine.

Am înțeles că ascultați în sala de operații Mozart.

Muzica ne dă speranță și chirurgia cardiovasculară ne dă speranță. Muzica se face greu și nu o pot face toți, nu oricine poate să facă o operă de artă, nu oricine poate să fie Beethoven, nu oricine poate să fie Mozart și nu oricine poate să fie chirurg cardiovascular.

Am vrut să merg la aviație dar nu am fost acceptat pentru că eram miop

Sfintului Pantelimon, ocrotitorul medicilor, i-a fost însuflată dragostea pentru medicină de mama sa. Pe dumneavoastră cine v-a îndemnat să alegeți medicina și apoi chirurgia?

În familia mea nu am avut nici un medic. Eu sînt primul. Au fost economiști, ingineri, negustori, au fost preoți, însă în special s-au dezvoltat pe domeniul economic. Și eu eram olimpic la Fizică, la matematică, la chimie, la științe exacte și doream să mă fac inginer. Țin minte că, după ce am absolvit liceul, mergeam la o verișoară de-a mea de la Odessa și o țigancă, în gară, mi-a zis să-i dau un ban ca să-mi zică viitorul. Mi-a ghicit în palmă și i-am dat o rublă. Mi-a zis că ori voi fi un mare comandant de oști, ori un mare chirurg. Am rîs atunci și mi-am căutat de treabă, dar am fost marcat pentru că eu aș fi vrut să merg la aviație dar nu am fost acceptat pentru că eram miop. Atunci am dat la medicină pentru că era concursul foarte mare. Erau 16 pe un singur loc și am zis că dacă toată lumea se duce acolo înseamnă că-i bine. Am avut mereu spiritul acesta de luptător, îmi place concurența. În ceea ce privește interesul pentru chirurgia cardiovasculară, pe acesta l-am căpătat în anii '90. Țin minte că a venit profesorul Ion Pop de Popa (n.r. primul chirurg care a efectuat o operație pe cord deschis în România, în 1973) la o confe-

Acum, doctorul le predă tinerilor de la Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași tainele inimilor.

rință la Chișinău și a prezentat o lucrare despre valvele de porc mistreț. Am fost impresionat de viața lui, de opera lui și am hotărît să fac doctoratul în chirurgie cardiovasculară.

Acum sînt locuri la universități aproape pentru pentru fiecare tînăr care dorește să urmeze o facultate și a dispărut, într-o oarecare măsură, spiritul de concurență. Sînt studenții de astăzi mai slab pregătiți?

Era o perioadă în care la Facultatea de Medicină erau admiși 250 de oameni. Din cei 250 erau o sută care învățau foarte bine, o sută care învățau mai puțin și 50 care treceau ca rața prin apă. Acum, să zicem, sînt cinci

De la Nistru pînă la Atlantic, nici un alt centru de chirurgie cardiovasculară nu are grijă de atît de mulți oameni cum o facem noi, la Iași.

sute, dar cei care vor să învețe și învață tot o sută au rămas, cei care sînt medii tot o sută au rămas, iar restul trec ca rața prin apă. Și astfel se diluează totul. Diploma de medic, prin anii '60, '70, '80, poate și în '90, era ceva rar și important, consistent. La fel și diploma unei universități. Acum, foarte mulți au această diplomă și atunci valoarea ei se diluează, dar cei care fac treabă au rămas constanți. Cei care au avut de învățat atunci învață și acum.

Vă mai amintiți prima operație?

Da, eram în anul al V-lea de facul-

tate, făceam o gardă cu domnul asistent universitar Făgrel, era din Cernăuți, și a venit un pacient cu apendicită. M-a întrebat dacă știu să fac, i-am zis că sigur știu. Mi-a zis atunci „ia povestește”, iar apoi, după ce m-a ascultat, mi-a zis „hai să vedem dacă poți”. M-a asistat să fac acea operație, eu eram în dreapta pacientului, eram chirurul principal cum ar veni, el era asistentul, dar cu toate astea a făcut el vreo 75 la sută din operație din poziția cealaltă, dar eu m-am simțit important. Atunci am înțeles că ceea ce știi, ce ai citit de o sută de ori și ți se pare că-i clar, cînd ajungi la masa de operație totul este un pic mai complicat. Și atunci am mai înțeles că trebuie să ai nu numai cunoștințe teoretice ci și abilități practice. De atunci am stat în gărzi cu echipele de chirurgi și în timpul facultății, dar și ulterior. Intram de multe ori joi în gardă și ieșeam duminică seara, după care intram luni și ieșeam miercuri sau joi. Aveam două seri libere pe săptămînă, în una mergeam la discotecă iar în cealaltă mergeam la înot cu colegii de serviciu. Programul acesta m-a ajutat pentru că am văzut în spital foarte multe cazuri, am văzut diferite abordări, care nu erau trecute în cărți. Am stat în spital cîțiva ani de zile, aproape zilnic, și eram un fel de băiat de mîngi la echipele chirurgicale, dar mie îmi plăcea să stau acolo, am învățat foarte mult și le sînt recunoscător profesorilor mei.

Unde vă simțiți acasă?

Și la Iași mă simt acasă, și la București mă simt acasă, și la Chișinău mă simt acasă și la mama cînd mă duc mă simt acasă. Într-un fel ar trebui să ne simțim acasă în toată Europa, dar încă nu o facem. Cu toate lucrurile bune, cu cele rele, e casa mea și mă simt bine în România. ■

”După ce am absolvit liceul, mergeam la o verișoară din Odessa. În gară, o țigancă mi-a zis să-i dau un ban ca să-mi zică viitorul. Mi-a ghicit în palmă și i-am dat o rublă. Mi-a zis că ori voi fi un mare comandant de oști, ori un mare chirurg.

Pe rînd, eroii lașului se pensionează

Nicu și Cristi și-au donat, în 20 de ani, greutatea în sînge.

N-ai zice că pe holurile Centrului de Transfuzii din Iași se plimbă eroi. Oamenii se strîng în brațe, adorm pe scaune, sparg semințe, înjură și se plimbă prin toată sala mare de așteptare vociferînd. Însă, fie c-o fac pentru bonurile de cîteva sute de mii de lei sau împinși din spate de vreun spirit civic, aici se strîng unii dintre puținii eroi care i-au mai rămas lașului.

Cei doi soți au luptat de aproape 30 de ani cu boala.

de Cătălin HOPULELE | catalin.hopulele@yahoo.com

Marcel exact așa se simte, ca un erou. Vînjos, cu o voce puternică și rostind cuvintele apăsat, aproape că te-ai teme de bărbatul de un metru jumătate cu fizic de adolescent. Însă mînia sa se consumă repede prin gesturi ample. A rupt un formular în timp ce gesticula în fața ușii asistentelor. Peste un altul a răsturnat cafeaua pe care a început s-o bea forțat de cei doi prieteni cu care a venit la Iași.

sînge pentru mama unei prietene care urmează să fie operată la Spitalul Spiridon. Însă doar trei dintre ei au primit undă verde pentru a putea fi ușurați de jumătate de litru de sînge, în timp ce restul iau agenda telefonică la periat, căutînd amici din Iași care s-ar lăsa înțepați pentru un scop nobil.

Nicu îi veghează pe toți, trece de la unul la altul, le dă sfaturi, le zîmbește, și apoi trece mai departe.

ridă. Îmi povestesc că, dintre toți oamenii care lucrează acum la Centrul de Transfuzii din Iași, ei au vechimea cea mai mare. Cristi mai recunoaște doar două asistente, aproape și ele să iasă la pensie, iar doctorița „e bobaică, are doar vreo zece ani de cînd au pus-o aici. Băi dar era odată, demult, pe vremea în care veneam, băgam mîna printr-un perete de sticlă și ne luam sînge la borcan, o asistentă care semăna leit cu Whitney Houston”, și Cristi își așază mai bine ochelarii pe nas. Bărbatul care se ndreaptă spre 50 de ani e slăbuț, dar pare-a fi făcut tot dintr-un singur mușchi, care s-a contorsionat în jurul oaselor și de pe care atîrnă hainele. De altfel, îl și ceartă doctorița că fumează și că e prea slab pentru înălțimea sa, dar Cristi e obișnuit: așa îi spune de fiecare dată și tot îl înțepă. Dacă și-ar pune dosarul peste cel al lui Nicu ar avea împreună o carte aproape la fel de groasă ca DEX-ul. Poți să îți dai seama de cît timp au venit la donări prin gălbeneala fișelor medicale, care schimbă nuanțe-nuanțe, de la galbenul hîrtiei de ziar la un ruginiu de toamnă. „Vin, donez, ce să fac, cui i-o trebui. Poate am să am și eu odată nevoie.” Cristi o spune atît de simplu încît ai

crede că vorbește despre una dintre partidele de pescuit pe care le făcea, în tinerețe, pe Prut.

Colecția „toamnă-iarnă” de struguri

Din cabinetul doctoriței o femeie iese îngrijorată. A mințit și trădarea i se vede pe față, care-și schimbă culorile în vreo zece nuanțe de bej și roșu. A băut două pahare de vin aseară, n-a scris pe formularul de la intrare, și doctorița nu a întreat-o nimic. Vorbește speriată, de parcă și-ar fi dorit ca cineva s-o fi întreat și să nu-i mai dea voie să meargă în „sala de operații”. Cristi de abia se mai stăpînește și îi face semn lui Nicu să-mi arate colecția „toamnă-iarnă”. Din diplomatul bărbatului iese o sticlă de un litru jumătate de Borsec, plină cam pe trei sferturi cu un vin roziu, care să zbătea și se agita, parcă ținut cu forța în bidon. „Am terminat vinul și am stat

torii „la locul de muncă, peste tot, cînd voiai să-ți mai iei o liberă sau să mai mănînci o masă la alimentara din Supercopou”, cozile la Centrul de Transfuzii se făceau cu o seară înainte, pe liste. Bărbații veneau, în special navetiștii, completeau formularele, „la 120 se trăgea linie, gata, atît primeau în ziua respectivă” și, ca să nu se plictisească pînă a doua zi dimineată cînd se deschidea centrul, mergeau la crîșmă. „De la unu la șase dimineată era un bar, în spatele Policlinicii, non stop, care era plin pentru că mergeau toți acolo. Așa îi și zicea locului, «crîșma navetiștilor». Ce limită de 24 de ore de acum pentru băut și fumat? Erau toți cu limba-n sticlă și cu botu-n țigară pînă dimineată”, povestește bărbatul.

Lui Nicu însă i-a pierit zîmbetul care-i lumina fața. Nu e nici supărat, dar îl paște o resemnare care-l răscolește uitîndu-se la dosarul din brațele sale. „Am vorbit

Bărbatul care se-ndreaptă spre 50 de ani e slăbuț, dar pare-a fi făcut tot dintr-un singur mușchi care s-a contorsionat în jurul oaselor.

În timp ce îl completa, indescifrabil, pe al treilea, își vociferează temerile ca pe niște amenințări. „Și acum, dacă donez o dată, dacă îmi iau sînge o dată, trebuie să vin în fiecare lună? O să mă pună să fac cîte 100 de kilometri în fiecare lună?” Atunci l-am văzut prima dată pe Nicu. Strîngîndu-și pălăria la piept cu ambele mîini, se ruga practic de Marcel să-l asculte. Încea să-i explice că dacă ar sta lucrurile așa cum se teme el, în șase luni de zile rămîne ținut la pat și într-un an n-ar mai avea nici o picătură de sînge în el. Degeaba. Marcel își învîrte mîinile prin aer de parcă l-ar ataca un roi de țințari și intră furios în biroul asistentelor, ca să se certe din nou cu ele despre cît și dacă trebuie să mănînce. El așa știe, că la donat de sînge e ca la analize, nu te duci la baie și nu mănînci nimic dimineată.

Cînd îl aude, ai zice că Nicu vrea să-și muște din pălărie ca dintr-un sendviș. Dar bărbatul de 56 de ani dă dovadă de un calm nefiresc. Ascultă cîteva secunde gîlceava din biroul asistentelor și apoi trece la următorii săi „pacienți”, prietenii lui Marcel, cărora le-a pierit bucuria care le înroșea adineauri obraji. Au venit 11 în total, cu tot cu Marcel, de la Verrești, județul Suceava, cam 130 de kilometri cu mașina, ca să doneze

te. Din spatele sălii de așteptare Cristi se uită la el zîmbind cu gura pînă la urechi. Cei doi bărbați se cunosc de dinainte să facă armata iar astăzi dimineată Nicu l-a sunat pe Cristi, rugîndu-l să vină cu el pînă la Centrul de Transfuzii, fiindcă a auzit că un coleg de-al său s-ar fi lovit la cap. Mergea, puțin ciupit, spre casă, a leșinat la magazin, s-a lovit cu capul de teighe și a ajuns la Spridion, la Urgențe. Nicu nici nu știe cum îl cheamă pe colegul său de serviciu, dar a hotărît că mai poate dona măcar o dată „pînă să închid de tot rezervorul”. Rîde înfundat, temîndu-se parcă să nu îl audă doctorița care roiește din cînd în cînd prin sala de așteptare, în căutarea celor mai palizi la față care n-au o sticlă de suc în mîna sau o bucată de covrig. La cei 56 de ani, Nicu a donat pînă acum „vreo 77 de litri” de sînge în timp ce Cristi, cu măcar cinci ani mai tînăr, merge pe 80. Dacă facem socotelile, bazîndu-ne și pe sloganurile care îmbie oamenii să doneze sînge care ne spun că o vizită la Centrul de Transfuzii salvează trei vieți, Nicu și Costi sînt adevărați eroi. Au salvat, pînă acum, puțin mai mult de 470 de vieți și numele nu le-a apărut niciodată în ziar. Cînd le spun calculele mele, bărbații se prind vînjos de umeri și încep să

”

În spatele Policlinicii era un bar non stop, care era plin de navetiștii care voiau să doneze sînge. Așa îi și zicea locului, „crîșma navetiștilor”. Erau toți cu limba-n sticlă și cu botu-n țigară pînă dimineată.

Din diplomatul lui Nicu iese o sticlă de un litru jumătate de Borsec, plină cam pe trei sferturi.

aseară să îl încercăm, nu puteam să fi muncit atît fără să vedem nimic. De asta mi-a și crescut tensiunea, în loc să am 14 iaca, am avut 16”, își amintește Cristi, uitîndu-se hulpav la sticla care se prelinge înapoi în diplomat.

De altfel, dintr-un colț, trei bărbați zgomotoși par a se clatina chiar și sfînd jos, pe scaunele de plastic din fața biroului asistentelor. Roșii la fața cam miezul de pene, aceștia au venit înarmați cu electrocardiograme „poze la i-nimi”, după cum le-a cerut ultima oară cînd au donat. „Pe foaia asta scrie că trebuie să am o singură parteneră în ultimele șase luni. Care, mă, că eu am avut două, vinul de aseară dar l-am dat azi dimineată pe bere”, și mustăciosul își șterge cu dosul mîinii mustața, de parcă ar vrea să ia spuma de la bere rămasă sub nas. Cristi îmi povestește, vîzîndu-i, că era o vreme în care cam așa era etalonul. Pe vremea cînd donările erau obliga-

cu doctorița și, gata, în curînd dăm divorț. Mi-a verificat toate analizele și a zis că mai merge o singură dată, în februarie, am o grupă destul de rară și mai merge încă puțin”, spune Nicu. Bărbatul în schimb povestește cu patos cum a venit toată viața să doneze fără să-l roage nimeni, nu ca jumătate dintre cei care stau, speriați, în fața cabinetului așteptîndu-și rîndul. „Cum să vă spun, de fiecare dată cînd donez sînge mă simt proaspăt, mă simt de parcă scutur un cojoc, se întîmplă ceva în mine și mă simt excelent”, și bărbatul începe să-și scuture umerii, ca un urs căruia i-a căzut zăpadă pe spinare. Din februarie, Nicu o să-și pună-n cui pelerina de erou. O să facă în continuare vin, o să-l tachineze pe Cristi și o să i se îngroașe, liniștit, sîngele în vene. Din februarie, unul dintre cei mai vechi clienți ai Centrului de Transfuzii din Iași își strînge amintirile cu Whitney Houston asistentă și se pensionează. ■

Sufrageria familiei Alexandru e un câmp de luptă, pășit zilnic de un soldat brav numit David și de mama sa, „cel mai șmecher asistent” care poartă când casca de apărător când cea de luptător. Armele le sînt ascunse pe sub scaun, pe după dulap sau pe pervazul ferestrei, locuri pe care băiețelul de doar nouă ani le indică arătînd cu degetul și punînd un deget la gură, semn că se gîndește unde le are. Ultima dată le-a numărat anul trecut, cînd schițele și portretele depășeau cîteva sute de bucăți. „O schiță o face în 10-15 minute, adică foarte repede, și săptămîna trecută am rămas surprinsă cînd mi-a cerut să îi dau multă culoare verde. Și pînă m-am dus la bucătărie și am făcut mîncare, în jumătate de oră el deja mă întreba dacă îmi place peisajul”, adaugă mama mîndră, luînd copilul discret de mîna.

De la Iași la Washington, încărcat cu pensoane, șevalete și cărbuni

Copilul pictează pe sticlă de la șase ani.

Mama l-a susținut în tot drumul său spre America.

de Mădălina OLARIU | madalina.olariu@yahoo.com

Băiețelul „absolvent al clasei a II-a” își frînge mîinile de bucurie, arătînd fiecare desen dintr-un teanc care stă pe masă sau cîte o icoană pictată pe sticlă încă de la șase ani. De atunci a fost remarcat de educatoarea sa, care vedea că din mîna copilului se naște aproape identic chipul lui Iisus în diferite ipostaze. Acum, colecția sa numără sute de

de emoționată zicînd că nici un pictor nu a reușit să dea sclipirea din ochi pe care am reușit eu”, spune David arătînd chipul unei fete blonde cu ochi albaștrui. A avut o perioadă de cîteva săptămîni în care desena doar mîini, încercînd să surprindă detalii ale mîinii, ale degetelor, oaselor sau ligamentelor, atent desenate și îngroșate cu

sit doar cu pensoane care parcă alunecă pe șevalet, doar pe hîrtie de calitate, iar desenele au ieșit ca rupte dintr-o poveste, dovada fiind peisajul „Iarna timpurie”, în care culorile au creat singure o întindere care la o simplă privire te înfrigurează.

În drum spre Washington

O dată la trei luni, David participă la concursuri în străinătate, unde de fiecare dată obține locul întâi, chiar dacă de multe ori acesta constă doar în medalii sau diplome care îi asigură recunoașterea celor din afara țării. Pentru anul următor, și-ar dori să obțină o bursă de studiu în străinătate, unde ar putea să își perfecționeze tehnicile. „Profesorii sau criticii spun că evoluez foarte repede, de la an la an, iar asta mă face să desenez din ce în ce mai mult”, explică inocent David, amintindu-și că într-o seară cînd s-a întors de la antrenamentele de la karate a vrut să deseneze, însă mama i-a spus că e prea firziu. „De atunci am zis că am să-l las mereu cînd vrea să deseneze, pentru că

mi-a zis un profesor că trebuie lăsat să se exteriorizeze atunci cînd simte, nu să îi impun o oră”, spune mama dezvăluind o mîndrie pe care încearcă să o stăpînească cu mîinile strînse în pumn la piept.

mă întîlnesc și cu alți copii talentați acolo sau cu oameni care să aprecieze ceea ce eu desenez”, spunînd că mai mult decît atît, a început să pregătească lucrările pe care le va expune în luna aprilie a anului viitor.

David este pasionat de istorie, chiar dacă la școală este abia în clasa a III-a.

Puști sculptate în cărbune, soldați care pîndesc de după dealuri și tancuri care calcă iarba sub șenile creează un peisaj încărcat, totul făcut din creion.

scene de luptă, portrete în creion și cărbune sau peisaje rupte dintr-un tărîm al culorilor. Cel mai mîndru este însă de portretul doamnei profesoare de la Palatul Copiilor, la care a muncit încă de dimineață. „Mama spune că eu și cu doamna ne potrivim ca o mînușă, de la început ea a fost singura care mi-a zis că sînt o bijuterie care trebuie șlefuită”, adaugă băiețelul cu un zîmbet mai puțin timid decît de obicei. Asta pentru că ceilalți profesori la care mama a apelat atunci cînd a descoperit talentul fiului său, i-au zis ori că trebuie să aștepte pînă în clasa a V-a cînd va studia la școală, ori să uite tot ce a învățat și să o ia de la capăt.

Pasiune de războinic

Pînă să găsească sprijinul unui profesor îndrumător, David a încercat să evolueze pe cont propriu prin cît mai multă practică sau prin teorie învățată din cărți cumpărate de mama sa. Pe fotoliu și pe măsuțele din casă stau întinse doar cărți de desen care conțin diferite tehnici, pe care le-a studiat pe tot parcursul verii. De atunci și pînă acum, David pictează aproape tot ce vede sau tot ce îl inspiră, în special portrete ale persoanelor care îi sînt dragi. „Prietenă mea cea mai bună e Aniela, și ca să îi arăt asta am făcut un portret, iar mama ei era așa

creionul sau cărbunele.

Ochii albaștrui ai băiețelului ascund ei înșiși o mare deloc involburată, mirîndu-te de unde s-a născut pasiunea pentru a desena fragmente din războaiele mondiale, care cu greu îți vine să crezi că sînt ilustrate de un copil de nouă ani. Puști sculptate în cărbune, soldați care pîndesc de după dealuri și tancuri care calcă iarba sub șenile creează un peisaj, care deși ilustrat în creion, este încărcat de astfel de elemente. David este pasionat de istorie, chiar dacă la școală este în clasa a III-a, urmînd ca abia de anul viitor să înceapă să studieze. Însă îi plac domnitorii români, poveștile despre daci și romani și mai ales îi place să afle cît mai multe despre Hitler, pe care încearcă să îl deseneze în culoare. „Aș vrea cînd voi fi mare să ajung să văd lagărele de exterminare și concentrare, unde oamenii erau chinuți. Cum poate un singur om să influențeze atît de mult istoria?”, se întreabă micul David arătînd portretul conducătorului nazist.

Pînă acum cîteva luni, cea mai mare problemă a micului pictor era cea a banilor, ustensilele folosite depășind jumătate din venitul familiei. Sprijinul a venit din partea unei fundații din Tîrgul Jiu sau din partea celor care au apreciat talentul acestuia evidențiat de cei nouă ani. Și de atunci micul pictor a folo-

De cîteva zile, David simte că începe să pășească pe drumul spre capitala Statelor Unite ale Americii, după ce a primit vestea că este din nou cîștigător al premiului întâi, de data aceasta la un concurs din India. „Boierie mafiotă” sau portretul unui bărbat cu șapcă și pipă, atent desenat de la cele mai mici detalii ale fețelor și mîinilor care stau întinse pe tejghea a stîrnit admirația celor de acolo, trimițînd prompt răspunsul că este cîștigător. Băiețelul rîde și se entuziasmează atunci cînd își amintește că în săptămîna care urmează va vizita Bucureștiul, avînd o expoziție la Palatul Parlamentului. „Aștept să

tor la Washington. „Mami, nu e așa că vom face rost de bani și vom merge și noi? Vreau să văd și eu America”, se alintă David imitînd privirea unui copil cu o problemă care trebuie neapărat rezolvată.

La fel de mult își dorește ca următoarele expoziții să fie desprinse din opera pictorului său preferat, Ivan Aivazovski, cunoscut pentru picturile cu întinderi de apă, marinari și pescari, care reprezintă mai bine de jumătate din opera sa. Și chiar dacă nu și-a putut cumpăra albumul, a încercat să îl împrumute și de la bibliotecă, însă fiind refuzat, l-a căutat la anticariat. Bărnuțele, mările și oceanele tulburate din albumul pictorului rus, și-au făcut culcuș pe șevaletul micului pictor, urmînd ca opera să fie studiată pînă la cele mai mici detalii.

Drumul spre Washington nu a fost și încă nu este neted, pentru că pînă acolo micul David trebuie să mai treacă prin cîteva probe pe care și le autoimpune. Pe covor stau împachetate mai multe lucrări cu destinația Iran, pe care încă nu le poate trimite, cei de la ambasadă spunînd că nu pot expedia plicul, din cauza conflictelor armate existente acolo. Răsfoind un album cu operele lui Grigorescu, David spune că unul dintre următoarele desene va fi cel al soldatului din Războiul de Independență, care își poartă pușca pe umăr. Învîrtînd între degete două săbii din metal, băiețelul nu știe ce să spună atunci cînd vine vorba despre alte pasiuni. Poate că se mai plimbă cu bicicleta sau se joacă cu mingea împreună cu prietenii săi, însă ridică din umeri spunînd cu un aer inocent: „De fapt, știu doar că îmi place să desenez.” ■

David desenează o schiță și în 15 minute.

Musafir la propriul proces, acuzat de „crima perfectă”

Scena Teatrului Național din Iași a devenit sală de judecată.

Joi seara, pe holurile înguste și ruginite ale Sălii Studio Teofil Vâlcu a Teatrului Național din Iași a avut loc o crimă. Nu știm sigur dacă-i vorba despre crima perfectă sau despre un accident nefericit, dar totul va fi decis la un proces. Un proces în care preț de 80 de minute ne-a dus printr-o călătorie a eului interior al domnului Alfredo Traps, așa cum scrie negru pe alb în „Pană de automobil” de Friedrich Dürrenmatt. În regia Irinei Popescu Boieru și scenografia Axentei Marfa, actori renumiți ai Iașului asemeni lui Emil Coșeru sau Constantin Avădanei au reușit să îmbine tragedia cu comedia și să demonstreze în final că adevărul nu este relativ, ci absolut și neclintit.

La un pahar de vin pînă și cele mai ascunse povești sînt împărtășite.

de Iulian BÎRZOI | iulian.birzoi@gmail.com

Scaunele joacă în pași scurți pe parchetul copt al sălii, în timp ce întinericul nu absoarbe doar lumina, ci și zgomotul nostru școlăresc. Deodată, pe scenă apare un domn îmbrăcat cu un costum arătos de pe care aproape că poți mirosi un strop de aristocrație britanică. În urma unui accident de mașină, domnul Alfredo Traps, un vânzător de textile cu experiență și trecut prin ale vieții se vede ajuns într-un orașel unde este invitat la cină de către un domn sobru. Asemenea gazdei, camerista abia dacă schițează o emoție, diferența fiind că ea nu trădează nici măcar o vocală.

Tranziția dintre scene se face foarte ciudat. Nu-i vorba doar despre stinsul specific al luminii, ci este determinată și de niște zgomote foarte puternice ce seamănă cu tonul de la telefon. Întoarcem capul prin toate părțile, comunicăm prin priviri, însă nu reușim să ne

dăm seama din ce emisferă provine sunetul. De îndată, facem cunoștință și cu restul de personaje,

Întoarcem capul prin toate părțile, comunicăm prin priviri, însă nu reușim să ne dăm seama din ce emisferă provine sunetul.

un avocat, un procuror, un judecător și un călău aflați la pensie. Îmbrăcați la fel de elegant precum domnul Traps, moșuleții îl întreabă pe musafir dacă nu vrea să participe într-un mic joc de-a procesul.

Explicînd regulile, aceștia spun cu entuziasm că, în jocul lor, pedeapsa cu moartea este una valabilă, pentru simplul motiv de a face lucrurile mai interesante. Traps acceptă imediat, revenindu-i rolul de acuzat, iar la masă, în toiul discuțiilor amicale și după cîteva pahare

de vin, începe să dezvăluie tot felul de particule din viața sa personală. Lucrurile încep să aibă o turnură ciudată, iar granița dintre joc și realitate începe să se distorsioneze,

musafirul trezindu-se că este acuzat de o crimă pe care nici el nu știe cu siguranță dacă a făcut-o sau nu.

Un joc al vieții și al morții

Acuzarea

În misiunea sa de a avansa în rangurile companiei, domnul Traps a săvîrșit crima perfectă. Mai de vreme a recunoscut că obișnuia să conducă un Volkswagen alb, însă de curînd și-a luat un Ferrari roșu. Banii i-a făcut la compania pe care

o conduce, asta după ce și-a ucis șeful pe care îl disprețuia. Fiind un domn arătos, carismatic și tînăr, Traps nu a avut nicio problemă în a seduce și a ajunge în patul soției lui Jigav, cel pentru care lucra. De la femeie, acesta a aflat că șeful său avea probleme cu inimă, iar un simplu pahar de băutură sau o mînie mai aprigă i-ar putea aduce sfîrșitul. Mai departe, după ce într-o seară Traps s-a întîlnit cu un rival de-al lui Jigav, acesta i-a destăinuit că se culcă împreună cu soția șefului său, știind că rivalul va folosi această informație să-i facă rău lui Jigav. Acesta nu merită altceva decît pedeapsa cu moartea.

Apărarea

Domnul Traps a lucrat din greu să ajungă în poziția în care se află astăzi. Acesta provine dintr-o familie cu probleme, și avînd în vedere că a absolvit doar gimnaziul, el a trebuit să muncească „mai rău decît un salahor” pentru a-și construi un viitor. Nu a premeditat

nimic, iar moartea lui Jigav a fost doar un accident al circumstanțelor. De fapt, musafirul este o victimă a unui procuror cu experiență și minuțios, care ar putea găsi o crimă în trecutul oricui dacă ar scoți destul de bine.

Verdictul

Pe tot parcursul călătoriei, Traps trece de la o stare la alta. Fericit și euforic, îngrijorat și înspăimîntat, furios și agresiv, iar apoi de la capăt. Totuși, un alt grup de judecători stau tăcuți pe scaun în fața scenei. Din cînd în cînd îi mai vezi cum își șoptesc și aproape că poți să le citești buzele. Și noi sîntem la fel de confuzi precum domnul Traps. Verdictul final, pe care îl primește de la adevăratul judecător este exact ceea ce-și dorea musafirul, primind chiar și un tort pentru a sărbători victoria. Din păcate nu apucăm să fim prea fericiți pentru el, pentru că la următoarea scenă îl vedem fără viață în mașina sa. Verdictul final: Vinovat. ■

PROIECȚII DE PE CANALUL MÎNECII

Pelicula franceză în 14 subtitrări

de Paul ANDRICI | paul.andrici@yahoo.com

De rîs, am rîs. De plîns, am și plîns. Festivalul de Film Francez a oferit ieșenilor timp de patru zile ore întregi de lungmetraje realizate de tineri regizori. Și majoritatea par să fi fost în propria lor poveste de dragoste, căci mai toate proiecțiile pe care le-am văzut în ArtHouse Moldova au avut scenarii alimentate în principal de sentimentul iubirii. Fie că este vorba de cea pentru copii, o fată pe care ai întîlnit-o doar o dată sau o persoană care subit a dispărut din viața personajelor, melodia „love is in the air” s-ar fi potrivit numai bine cu acest festival.

Frăție mîncată pe pîine

„Comme des freres” (Ca frații) ne plimbă în diferite mașini într-o călătorie alături de Maxime, Elie și Boris, trei bărbați de vîrste diferite care au plecat la drum cu un singur scop în minte. Să îndeplinească ultima dorință a unei prietene comune, Charlie, care în urmă cu cîteva zile a murit în din cauza unei boli care nu are nume. Fără îngerul lor păzitor, se simt oarecum dezolați, fără un scop precis în viață, deși o parte din ei au deja o persoană specială alături. Iubitele lor parcă nu se compară cu Charlie, pentru care toți aveau o pasiune pecetluită. Pe parcursul filmului, vedem cum scînteie după fata ce le-a sucit mințile se aprind într-un foc ce aproape le mistuie frăția, tocmai cînd Boris împlinește 40 de ani, iar Elie află că e pe cale să devină tată.

Povestea celor trei prieteni a strîns suficienti oameni cît

să nu mai fie locuri unde să arunci un ac, dar fiecare s-a așezat pe unde a putut, o treaptă, pe jos, și a stat cu ochii mari, ca de sticlă pe tot parcursul peliculei. Orice comentariu ironic făcut de Elie era pentru aceștia asemenea unui pamflet bine pus la punct, iar cînd amintirile cu Charlie se perindau pe ecran, liniștea domina peste întreaga sală. În pauza dintre filme am mai stat de vorbă cu un grup venit la cinema, căruia i s-a părut o creație „amuzantă și emoționantă. Povestea prin-

„Bătălia de la Solferino” pretinde a fi o dramă-comedie, doar că-i lipsesc și momentele amuzante, iar realismul forțat strică prea mult din atmosfera filmului.

cipală nu prea ne-a atras, drumeția nu este ceva original, dar față de alte pelicule pe care le-am văzut la festival, asta a fost cel mai bun de pînă acum”.

Bătălii cu lacune

Dacă „Comme des freres” a reușit să-mbine acceptabil comedia și drama, „La Bataille de Solferino” (Bătălia de la Solferino) a părut un amalgam încurcat în propriile idei. Laetitia, mamă singură, este nevoită să-și lase copiii în grija unei

bone, cît timp ea acoperă alegerile prezidențiale din Franța. În tot acest timp, Vincent, tatăl copiilor, încearcă folosind cadouri și pretexte, să-și vadă fetele de doi, și respectiv trei ani, însă Laetitia nu-l vrea în apropierea casei lor. De ce s-au despărțit cei doi? Nimănui nu-i pasă de motiv, cel mai important lucru fiind drama unui tată disperat, la care se adaugă și-o poveste secundară, iar scandalurile de pe stradă în timpul alegerilor transformă subiectul în unul bun. Doar că n-au nici o legătură cu tragedia personală a unui personaj. „Bătălia de la Solferino” pretinde a fi o dramă-comedie, doar că-i lipsesc și momentele amuzante, iar realismul forțat strică prea mult din atmosfera filmului.

O altă drumeție

Și ne-am întors înapoi la comedie. Fără dramă, doar comedie. În „La Fille du 14 Juillet” (Fata de pe 14 iulie) Vincent se folosește de pretextul unei călătorii la mare pentru a o seduce pe Truc. Alături de ei merg și cei mai buni prieteni ai lor, Pator și Charlotte. Totul merge strună, pînă cînd Truc este păcălită să plece alături de un alt tip la plajă, în timp ce ceilalți trei rămîn în mijlocul drumului, fără bani și doar cu mici aventuri comice pînă la destinație. Unele merg, altele nu, personajul doctorului Placenta fiind singurul care a mai scos cîte un chicot din public.

Pelicula nu este una fără substanță, are ceva șarm și este amuzantă în momentele mici și subtile, însă cînd încearcă scene pline de zgomot și energie pare mai degrabă un copil neobrăzat, care a mîncat prea mult zahăr.

Festivalul Filmului Francez a fost cu sușuri, dar și suficient de coborîșuri. Chiar dacă majoritatea au fost creații a unor regizori tineri, fiecare a adus cîte o viziune proprie asupra cinematografiei francofone. ■

Sîmbătă, 2 noiembrie, Ghislaine Dupont și Claude Verlon, jurnaliști Radio France International au fost asasinați în Mali, în orașul Kidal, acolo unde în ultimele luni au avut loc mai multe violențe, violuri, răpiri și atacuri islamiste. Conform corespondentului parizian pentru RFI România, Matei Vișniec, Mali încă se află pe hartă datorită intervenției franceze în zonă. Însă acum francezii se întreabă dacă nu cumva președintele François Hollande și-a asumat prea multe riscuri prin politica sa intervenționistă. Iar întreagă presă îi deplînge pe cei doi jurnaliști din cauza aceasta. De fapt, presa internațională omagiază numai în 2013 42 de reporteri asasinați în zone de conflict. Un vâl de doliu care apasă prea greu peste umerii mass-mediei.

Priveghiul jurnalismului de război

Presa internațională se află în doliu.

Ghislaine Dupont și Claude Verlon au fost asasinați de o grupare teroristă afiliată Al-Qaeda.

Tintele atacurilor sînt jurnaliștii europeni și cei americani

de Iulia CIUHU | cristina.ciuhu@yahoo.com

Despre cei doi jurnaliști francezi asasinați în Mali se spune că au încălcat protocolul mergînd fără sprijinul autorităților. Ce riscuri și-au asumat prin această decizie?

Aici trebuie făcute niște diferențe între jurnaliștii care sînt numiți *embedded* și acei jurnaliști care se duc pe teren singuri, fără sprijin. Pe de o parte sînt acei jurnaliști care se deplasează peste tot, care lucrează și care stau în bazele militare. Ei au în jurul lor soldați, militari și autorități de toate felurile și astfel sînt mai protejați, fiind expuși în măsura în care sînt expuși și soldații respectivi cu care se duc în misiune. Pe de altă parte este cealaltă categorie de jurnaliști și anume aceia care se duc singuri fără sprijin din partea autorităților în diverse zone ca să-și facă materialele de presă. Jurnaliștii care se duc singuri pe teren în zilele acestea sînt aceia care au mai multă experiență, care au contacte la fața locului și care au de multe ori o persoană în teren pe care o cunosc foarte bine, un șef de trib sau diverși capi ai unor grupări mi-

litare sau chiar teroriste. Acum, cînd pleci pe teren fără un localnic care să știe situația sau fără soldați, și cînd ai cu tine numai un șofer, riscurile sînt foarte mari. În cazul din Mali, aveam de a face cu doi jurnaliști cu foarte multă experiență, care cunoșteau zona, care mai fuseseră acolo și

probabil s-au bazat pe contactele personale pe care le aveau. Numai că aici vorbim despre un caz ciudat pentru că zona respectivă era împînzită de militari, erau și trupele franceze și cele ale ONU în apropiere. Am văzut comentarii conform cărora actul în sine de răpire al jurnaliștilor a fost foarte curajos și foarte riscant pentru răpitori. Alte comentarii arătau că cel mai probabil răpitorii s-au panicat și au ajuns din cauza asta să-i ucidă pe jurna-

liști. Întotdeauna cînd te afli într-o zonă de conflict și mai ales într-o zonă de aceasta tulbure riscul crește foarte mult pentru jurnaliști pentru că pot apărea foarte multe situații neprevăzute față de care nu te poate proteja nici măcar experiența. Sînt momente în care te salvează doar un moment de grație și de intuiție sau norocul pur.

Jurnaliștii francezi susțin că în ultimii 20 de ani, avînd notat pe mașină PRESS, se simțeau în siguranță, dar în prezent situația s-a inversat. Cu cît expun mai mult faptul că sînt de la presă, cu atît se sînt mai în pericol. Care ar fi cauzele pentru această transformare?

Așa este. Acum cîțiva ani, cînd ajungeam în zone de conflict, treceam cu toții cu bandă adezivă pe mașină PRESS. Dar lucrurile acestea sînt utile mai degrabă în războaiele clasice. De exemplu, eu cînd am fost în Liban, în 2006, făceam asta ca să pot fi văzută din aer de avioanele care se apropiu să lanseze atacuri, să fiu protejată de conflict. Numai că, în prezent, mai ales jurnaliștii care provin din fostele state coloniale sau din SUA sînt cu mult mai expuși decît ceilalți pentru că populațiile locale îi asimilează cu țările din care provin, cu politicile lor și cu guvernele țărilor din care provin.

Reporters sans frontières a publicat anul acesta un raport conform căruia cifra jurnaliștilor asasinați în ultimii ani crește alarmant. Numai anul acesta au fost omorîți deja 42 de jurnaliști.

Da, este o tendință în creștere pentru că avem de-a face cu o lume din ce în ce mai globalizată, mai permeabilă, în care informațiile circula mult mai ușor, oamenii circula mult mai ușor, chiar și în astfel de zone marcate de situații de criză. Acum, ca să obții informație veritabilă, există și un foarte mare grad de concurență între jurnaliști și astfel ei se expun la riscuri din ce în ce mai mari. În plus, populațiile din anumite spații sînt din ce în ce mai nemulțumite de felul în care spațiul lor este descris în presa occidentală. Și astfel vedem că ținte în astfel de cazuri sînt jurnaliști europeni sau americani, iar în cazul Europei sînt vizați mai mult jurnaliștii din fostele state coloniale.

Ghislaine Dupont, unul dintre jurnaliștii asasinați, spunea că despre Africa se discută în general doar atunci cînd izbucnește o criză gravă, iar tema dispare relativ repede de pe radarul actualității. Credeți că declarația este valabilă și în situația de față?

Din păcate sînt convinsă că așa va fi. Este adevărat că sînt anumite

state puternice care au o profundă conștiință a protecției propriilor cetățeni și unul dintre acestea este Franța. Sînt convinsă că autoritățile vor face eforturi mari ca să-i prindă pe cei vinovați. Însă, în cazul presei, este vorba despre cele 15 minute de faimă, după care totul trece în uitare. Trăim într-o lume acaparată de eveniment, în care presa este preocupată de ce se întîmplă acum, fără o preocupare foarte profundă pentru *background* sau pentru *follow-up*. Din păcate, trăim într-o lume a evenimentului fără circumferințe.

În contextul crizei economice actuale, redacțiile românești pot susține reporterii de război?

Am remarcat, în ultima vreme, în străinătate și în România, că atunci cînd au fost evenimente considerate majore și cu efecte asupra țării noastre au fost trimiși jurnaliști în astfel de zone. Redacțiile au fost conștiente că sînt evenimente importante. Din păcate, ca tendință generală, în România există o politică editorială care favorizează mai degrabă subiectele interne decît cele externe. Asta pentru că România nu este o țară cu o istorie colonialistă și care datorită izolării din comunism nu are dezvoltat un gust pentru informația care vine din exterior. Nu sîntem 100% conștienți de ecourile evenimentelor. ■

PUBLICITATE

INFORMAȚII ȘI ÎNSCRIERI

Tel.: (+40) 232 267 637

Tel.: (+40) 769 056 203

equipe.iasi@institutulfrancez-roumanie.com

www.institutulfrancez.ro

**CURSURI ȘI EXAMENE
DE LIMBA FRANCEZĂ
la Institutul Francez Iași**

- Cursuri de cea mai bună calitate
- Numeroase avantaje pentru studenți
- Diplome recunoscute internațional și valabile pe viață

Învăță franceza acasă la francezi!

Reporter într-un „război inegal”

„M-am sprijinit de marginea scundă a tranșeei, cu ceafa și umerii lipite de moviștea de pămînt, la adăpost chiar și față de gloanțele rătăcite, și mi-am ațintit privirea la ce zăcea jos, în vale. Erau tancurile, acoperite cu crengi de măsline...” – Ernest Hemingway, „Mai jos de creastă”

Așa arăta războiul civil din Spania, în articolele corespondentului de război Ernest Hemingway. A doua zi, americanii aflau din paginile ziarelor ce aventuri a mai trăit reporterul lor favorit. Pentru că poveștile din tranșee fascinau, iar cei ce le spuneau intrau în casele oamenilor pe ușa din față.

Răzvan Cojocariu
reporter TVR Iași

Trecuseră mai puțin de douăzeci de ani de la primul război mondial.

Imaginea tancurilor acoperite cu crengi de măsline m-a fascinat pînă am pus prima dată piciorul într-o zonă de conflict. Era acum 12 ani, în Kosovo, și mi-am dat seama că, dincolo de asemenea metafore, reporterul de război vede la orice pas povești dramatice. Că însăși siguranța sa este pusă sub semnul întrebării, iar scrisul devine uneori victimă colaterală după o zi plină de provocări mult mai pragmatice, cum ar fi existența ca persoană. Și totuși, la sfîrșitul zilei, găsește timp pentru metafore și fără jumătate de votcă...

Vremurile cînd Hemingway pleca de la barul „Chicote” pînă în prima linie a tranșeei pentru a rela- ta despre bătăliile de lîngă Madrid au trecut. Războiul arată la fel de hidos, miroase tot a praf de pușcă, dar e altceva... Atacurile duse la baionetă, contraatacurile pe flancuri – atribute ale unor scenarii de filme ieftine.

În „războiul inegal”, vezi conflictele din Afganistan și Irak, știm că există o coaliție de armate occidentale care luptă cu „teroriștii”. Dar cine sînt aceștia din urmă? Unde pot fi găsiți, cine sînt liderii lor? Care este ideologia în numele căreia creează ambuscade, detonează cutii cu explozibil „homemade”, lansează rachete improvizate? Care sînt limitele teritoriului lor? Iată cîteva întrebări cărora reporterul de război de astăzi trebuie să le găsească răspunsul înainte de a păși către zona de conflict. Ușor de zis, dificil de realizat. Diferențele culturale, apartenența la un trib anume, raportarea la Coran fac lucrurile tot mai dificil de descîrnat pentru europeanul secolului XXI ce ajunge prin nisipul Kandaharului, spre exemplu.

Iar, în cele din urmă, care este finalitatea unui asemenea demers? De ce ar fi mai important să iei toate acestea asupra-ți, în loc să relatezi de la nunta lui Năstase cu Brigitte ori să ai exclusivitate din celula lui Becali? Pentru unii, a fi reporter de război este similar cu a rosti Crezul acestei meserii. Să mergi în locurile fierbinți ale planetei înseamnă să vezi cum se împarte lumea după Yalta, să pășești întotdeauna mai departe decît unii pot gîndi, să fii obiectiv și să-ți asumi totul. Fără a aștepta, la întoarcerea acasă, lauri vremelnici.

Pentru că unii încă mai cred că fac o meserie importantă, fascinantă, unde tancurile se ascund, în fața reporterilor, sub ramurile de măsline... ■

FĂ UN STOP-CADRU

Zeul tunetului, fără prejudecăți, cu mult popcorn

de Cătălin HOPULELE |
catalin.hopulele@yahoo.com

Este limpede pentru toată lumea, cei de la Marvel au reinventat o rețetă de succes: cea a super-eroilor de benzi desenate. Sînt ani de zile de cînd aceștia rulează francize precum Iron Man, Spider Man, X-Men, culminînd cu cele mai recente Thor, Captain America sau *blockbuster*-ul The Avengers. Și vor urma și altele, pentru că tipologia filmelor cu supereroi e una care place publicului fără pretenții: sînt filme ușor de digerat, care arată foarte bine în 3D, îmbină la fix acțiunea cu umorul, pot fi văzute cu familia și care au în distribuție actori carismatici. Marvel ar putea să breveteze deja formula aceasta, iar Thor: The Dark World o respectă la mustață.

Cea de-a doua producție care-l are în rol principal pe zeul norvegian al tunetului parcă a fost mulată în jurul lui Chris Hemsworth. Un tip arogant, departe de a fi cel mai deștept personaj de pe platou, îndrăgostit de o pămînteană (Natalie Portman, al cărei rol în

film e doar să zîmbească și să fie frumoasă), arhetipul fiului rătăcitor, fratelui loial, eroului îndurerat. Poți vedea filmul și prin acest filtru: că Thor trece printr-un al doilea drum inițiat în care va dovedi că merită să ia tronul Asgardului, în care va renunța de tot la vanitatea pe care ți-o dă puterea pentru a-și sacrifica viața în numele locuitorilor celor

Thor: The Dark World e un film ale cărui înțelesuri nu trebuie căutate adînc, pentru că nu există.

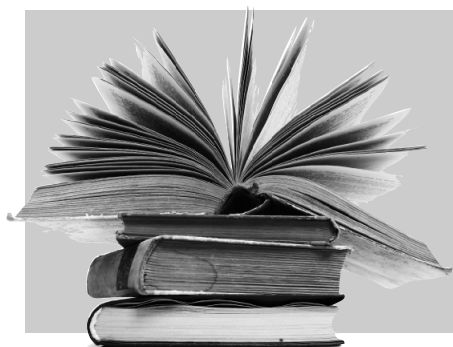
nouă regate. Desigur, poți face asta. Însă Thor: The Dark World e un film ale cărui înțelesuri nu trebuie căutate adînc în diverse filosofii de viață ale personajelor. Pentru că nu există. Pentru că nu și-a propus nimeni asta. Partea a doua a filmului e despre luptele cu nave de deasupra Asgardului, despre loviturile de ciocan și de trăznet și

despre Loki, fratele asgardian care în filmul „The Avengers” conducea ofensiva împotriva New York-ului.

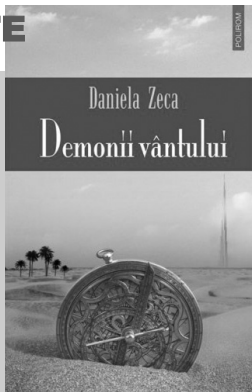
Aceasta este, de altfel, și cea mai mare hîbă a acestor producții super-eroice de la Marvel. Povestea începe să se lege atît de mult prin ele, încît dacă pierzi un titlu s-ar putea să nu mai înțelegi acțiunea din altul. Însă Loki (Tom Hiddleston) e magistral. Diabolic, fără scrupule, un adevărat maestru al iluziilor cu care se-nconjoară și personajul căruia îi dă viață. De altfel, filmul în sine prinde viață abia în cea de-a doua jumătate, cînd Loki e eliberat și pleacă împreună cu fratele său să răzbune moartea celei care le-a fost amîndurora mamă, chiar dacă nu biologică.

Iar Loki e ingredientul secret din rețeta Marvel. Care poate fi servită lejer, fiind chiar agreabilă, cîtă vreme nu intri în sala de cinema cu prejudecăți. Ca film de week-end îl vei savura, însă dacă te aștepti la o interpretare cu rădăcini în psihologie, trebuie să-ți lași ochelarii 3D acasă. Și să-ți iei o carte cu tine. ■

NAVIGHEAZĂ PE-O PAGINĂ DE CARTE

Titlu: „Demonii vîntului”
Autor: Daniela Zeca
An: 2013
Editură: Polirom
Gen: Beletistică

Vrăjitorul talismanelor

de Cătălina DOBROVICEANU

| dobroviceanu.catalina@yahoo.com

„Demonii vîntului” este o carte pentru cei cărora le place să se încîlcească în ornamente stilistice, în buclele metaforelor și în vârtejul imaginilor. Nu este nicidecum un roman pentru anticalofili, ci pentru aceia care caută să se îmbete cu fiecare pagină, pe care o sorb rînd cu rînd.

Daniela Zeca știe cum să vrăjească prin cuvinte, prin firul povestirii sale despicat ca o plasă peste timpuri străvechi și noi, peste opulența orientală a lumii arabe și învățăturile europene. Romanul este ca o fotografie înrămată, cu marginile înțesate de agate roșii, de safir alb și cornalină pentru că toată țesătura narativă pornește de la bijutierul Saiyed. Tînărul „cu pielea smeadă și ochi cenușii, cu o uitătură ca stîclă” este un vrăjitor al pietrelor, un împlînzitor al miezului fierbinte prins în crusta mineralelor. Din primele rînduri te trezești în atelierul unui meșter care a învățat să dezmiere pietrele prețioase de parcă o viață le-ar fi înțeles graiul. Aproape că simți fierbînteala nisipului din deșert din timpuri străvechi, cînd te lovește ca o rafală de vînt o boare a modernității. Saiyed nu e un bijutier bătrîn din vremea nomazilor, ci e un tînăr din secolul al XXI-lea, a cărui viață e țesută în culorile vie ale nestematelor sau

în umbra doliului. Împrejurul său, șeicul Mo, ucenicul Ibrahim, tatăl adoptiv sau doica Berthe sînt precum filigranul unui pandantiv, în mijlocul căruia lucește o singură piatră prețioasă.

Detaliile spațiale sînt măsurate milimetric. Aproape că simți furtuna de nisip de la etajul 57 al Burj Khalifa, cel mai înalt turn al Dubaiului, sau dogoarea nopților sufocante din Abu Dhabi. Pare că fiecare imagine redată prin cuvinte a fost mai întîi schițată pe o pînză de pictură sub lupă, pentru ca fiecare curbă a pensulei să iasă perfect. De aceea, atunci cînd citești despre cum „Dubaiul se revărsa precum laptele dat în foc. Spuma albă a zorilor se îneca imediat în reziduurile de la Al Quoz și se făcea verde, apoi roșu murdar în suburbiile de la Al Barsha’a”, dinaintea ochilor ți se așază o pictură a „Orașului-regat”.

Însă aceasta este doar rama fotografiei, căci sub învelișul ei stau filele altor timpuri. Lași lumea arabă în spatele retinei pentru a răsfoi jurnalul bunicului lui Saiyed, care dezvăluie un tablou valah al secolului al XIX-lea.

Din nou, căutătorii de comori răscolesc taine îngropate, mergînd de această dată pe urma Tezaurului de la Pietroasele. Blesstemul nestematelor îl urmărește pe bijutier ca o moștenire, pentru că el este cel care trebuie să poarte povara secretelor lor. ■

ASCULTĂ DE (LA) NOI

Album: Tales of us
Artist: Goldfrapp
An: 2013
Gen: Electronic

Hipnoza prin alint

de Cătălina DOBROVICEANU

| dobroviceanu.catalina@yahoo.com

Cine or fi Annabel, Jo, Simone sau Thea nu știm. Însă Alison Goldfrapp și Will Gregory au avut aceste nume în minte cînd au denumit melodiile de pe cel de-al șaselea album al lor, „Tales of Us”. Din 1999, de cînd au ieșit pentru prima dată pe scenă ca duoul Goldfrapp, au fost mereu numai ei doi. Allison cu vocea ei cînd șoptită, cînd poruncitoare și Will care și-a dat toate instrumentele pe un sintetizator.

De-a lungul anilor s-au jucat cu genurile muzicale și după ce s-au săturat de *trip-hop*, *glam rock* sau *synthpop*, cei de la Goldfrapp s-au făcut remarcați în rîndul ascultătorilor de muzică electronică. De fapt, ultimul lor album se întoarce la rădăcini și reînvie portativele primului lor disc, „Felt Mountain”. Aceași Alison al cărei glas dezmiardă și alintă, moleșește și ametește. Același Will care îi e mereu aproape, fără să stea în umbra ei. Cumva sînt amîndoi pe aceeași lungime de undă și nu poți să îl ignori pe unul fără să îl simți și pe celălalt.

Melodiile lor sînt numai bune de ascultat atunci cînd vrei să îți mototolești gîndurile într-un colț al minții și să visezi cu ochii deschiși. Sînt ca o hipnoză care întinde corzile imaginației și le face să plutească precum o eșarfă de mătase deasupra mării. Au același

ritm leneș și nu lasă nici o zgîrietură pe timpan. Doar „Annabel” și „Drew” te fac să deschizi deodată ochii și să te întrebi dacă nu cumva stai întins pe un cîmp într-o noapte cu cer senin. Ambele melodii încep cu sunet de păsări ale nopții și greieri, iar din cele aproape șapte minute din „Annabel”, primele trei par o înregistrare de pe un reportofon uitat într-un cîmp. Și nu apuci să închizi la loc

De-a lungul anilor s-au jucat cu genurile muzicale, de la trip-hop la glam rock sau synthpop

ochii, pentru că „Thea” te ia prin surprindere cu tempoul ceva mai alert dictat de Will Gregory. Iar buclele din vocea lui Alison se dilată odată cu zig-zagurile sintetizatorului.

În versurile celor doi se descîlcesc iubiri neîmplinite pentru că nu au voie să se împlinească. Cîntăreții le împachetează în metafore legate cu funde simandicoase, pe care, dacă vrei să le dezlegi, trebuie mai întîi să îi întrebi pe ei. Altfel nu ai putea ști că „Annabel” este de fapt un personaj dintr-o năvelă sau că „Simone” tînjește după iubitul mamei sale. Abia după ce ascuți povestea fiecăruia ajungi să îi cunoști, după ce le citești viața de pe rîndurile unui portativ. ■

De cînd a început facultatea ai slăbit atît de tare încît semeni cu un copil somalez. Hai-nele îți sînt atît de largi încît par de împrumut, mîinile îți tremură ca a unui bolnav de Parkinson și îți poți număra toate oasele. Mai lasă țigările și cafeaua și mînîncă măcar de două ori pe zi.

Te-ai săturat ca atunci cînd lucrezi la proiectele de la facultate în echipă să fii nevoită să faci și treaba colegilor tăi. Ca să-i dezveți te-ai gîndit să faci plinul la mașină și să-i fugărești pe Copou pînă ți se termină benzina. Nu vor învăța nimic, dar măcar îți va aduce cîteva zîmbete.

Iar ai rămas fără nici un ban deși ai luat salariul de cîteva zile. Ai văzut becuțele de Crăciun de pe Copou așa că ai dat iama prin magazine haine de iarnă. De acum poate să vină și zăpada. Nu știi însă de unde o să poți face rost de bani pentru excursia la munte la care vizezi.

Abia aștepti vacanța de iarnă, însă nu ca să te odihnești ci pentru că apar cîteva jocuri pentru calculator la care visezi de cînd au fost anunțate. Nu-ți pasă că o să ai cearcăne și mai mari sau ochii roșii. Vei avea timp să te destinzi cînd te vei întoarce în ianuarie la facultate.

De cîteva luni visezi să te plimbi cu elicopterul ca Țiriac, deși abia ai bani să-ți mai cumperi din cînd în cînd cîte o shaorma sau cafeaua de dimineață. Tu îți faci însă probleme că dacă vei merge la facultate pe calea aerului nu vei avea unde parca pasărea de metal. Găsești însă tu un loc pe la Balena.

În sfîrșit patronul pentru care lucrezi a început să-ți recunoască munca pe care o faci, te-a lăudat în fața colegilor și apoi, ca răsplată, ți-a dat și mai multă treabă. Ca să te răzbuni săptămîna îi vei sparge contul de Facebook și vei posta *link*-uri de la diferite *site*-uri de matrimoniale.

PRIMUL RĂCNET

de Paul ANDRICI
| paul_andrici@yahoo.com

Moneda virtuală *Bitcoin* poate fi folosită pentru tot felul de piețe comerciale *online*, însă una singură a devenit cunoscută pentru produsele pe care le vindea prin intermediul acestei valute, și anume „Silk Road”. Lansat în februarie, 2011, site-ul se ocupa cu distribuția de stupefiante și droguri, iar cu timpul a căpătat denumirea de „Ebay pentru droguri”, și era condus de *admin*-ul cu numele de cont Dread Pirate Roberts.

Afacerea a fost una de succes, pînă cînd Biroul Federal de Investigații (FBI) a reușit să o închidă pe 2 octombrie 2013 și să-l aresteze pe presupusul deținător al acestui bazar online. Totul pare să fi fost însă în zadar deoarece nici cinci zile mai târziu vechiul „Silk Road” a fost reîntregit, și a reînviat piața cu aceeași denumire, condusă de același *admin*, cu același nume de cont, Dread Pirate Roberts. Această resurrecție a site-ului este bizară deoarece deocamdată nu se

Reset la droguri virtuale

Site-ul poate fi accesat doar printr-un browser special numit Tor.

știe exact cum de a reușit, în primul rînd, să facă acest lucru. După ce originala piață de droguri *online* a căzut sub ancheta FBI-ului, majoritatea comunității de pe forumurile „Silk Road” părea să se destrame și ea, însă noul său administrator a încercat să o mențină unită. Și a reușit.

Aparent, într-un interviu acordat pe Mashable.com, *username*-ul de Dread Pirate Roberts este mai mult un titlu decît un nume. Astfel întotdeauna a existat garanția că atunci cînd unul din aceștia va cădea, un altul îi va lua locul și va continua să mențină comunitatea unită, iar afacerea să meargă.

Primul *admin* se crede că a fost Ross William Ulbricht, care pe întîi octombrie a fost acuzat, alături de alți opt complici, de vânzare de dro-

guri și spălare de bani. Aceștia se foloseau de moneda virtuală *Bitcoin* pentru a-i converti în bani reali, după care mușamalizau totul prin diferite metode. În viziunea primului Roberts, „Silk Road” era o utopie libertină, care îndemna la puterea poporului și drepturile acestuia la accesul de droguri. Nici noul *site* nu este foarte diferit în gîndire, iar pe forumul oficial al acestuia mai mulți utilizatori împărtășesc această viziune radicală a administratorului.

„Silk Road 2.0” poate fi accesat doar printr-un *browser* special, Tor, însă abia de pe 9 noiembrie Dread Pirate Roberts a dat, în mod oficial, drumul la vînzările online. „Cea mai sofisticată și extensivă piață criminală de pe internet” demonstrează încă o dată că în mediul virtual nimeni nu moare, doar se resetează. ■

SCOR LA PAUZĂ

Wresling cu metafore

de Iulian BÎRZOI |
iulian.birzoi@gmail.com

Măștile impresionante ale luptătorilor din Lucha Libre datează încă din vremurile aztece. Acestea sînt foarte colorate și reprezintă tot felul de zei antichi, a căror identitate o împrumută luchadorii (wreslerii).

De scurt timp, în Peru, a apărut un sport ce folosește aceleași măști. Diferența este că în Lucha Libro, competitorii ce se întîlnesc în ring față în față nu se iau la pumni, ci primesc trei cuvinte, un laptop conectat la un ecran gigant și cinci minute să scrie o poveste folosind cuvintele date. La sfîrșit, cel care pierde trebuie să-și dea masca jos, în timp ce cîștigătorul se califică pentru runda următoare, de peste o săptămînă. Tot ce scriu luptătorii, inclusiv erori, paragrafe șterse sau fire narative rupte, sînt proiectate *live* pe ecran, într-o încăpere în care tinerii stau la coadă să poată ajunge. La sfîrșit, juriul ajutat de către public alege cîștigătorul, premiul cel mare reprezentînd un contract de publicare pentru cartea pe care trebuie să o termine în șase luni de la runda finală.

Seturi de cuvinte precum „mai-muță, bilet de avion și dicționar” se transformă în povești despre dansatori de flamenco sau turiști ame-

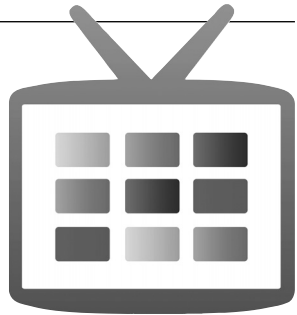
ricani. Cît despre măști, acestea le oferă participanților un sentiment de siguranță și libertate de exprimare mai mare știind că nimeni nu-i poate recunoaște în timpul jurișării. Cîștigătorul final este ultimul care-și va da masca jos, iar asta se va întîmpla la evenimentul în care își va lansa cartea pentru care a cîștigat contractul.

Oficialii care au fondat Lucha Libro spun că acest sport este de fapt și o investiție în cultură, asta după ce, în urma unui studiu realizat în 2009, a reieșit că elevii din Peru se află pe locul 62 din 65 cînd vine vorba despre înțelegerea unui text. Unde mai pui și faptul că publicațiile din Peru sînt scoase într-un număr foarte limitat și acestea cu prețuri variînd între 70 și 100 de lei, consecința directă fiind o bază mică de cititori.

Ar fi interesant de importat și la noi acest sport, mai ales că și România ocupă o poziție modestă în topul de mai sus. Ce-i drept, nu știu însă cum s-ar descurca într-o țară în care site-urile cu știri din sport sînt dominate în proporție de 90% de fotbal. ■

MAI PLAȚI CA ECRANUL Fiecare cu legea lui

de Cătălina DOBROVICEANU |
dobrovicesanu.catalina@yahoo.com

Săptămîna trecută Consiliul Național al Audiovizualului (CNA) a somat posturile Realitatea TV și Antena 3 pentru difuzarea unor *promo*-uri defăimătoare. Unul la adresa premierului Victor Ponta, și celălalt la adresa președintelui Traian Băsescu. Ce au avut în comun? Faptul că nici unul dintre reprezentanții celor două posturi nu a văzut ceva greșit la materialele respective.

Deși *promo*-urile au abordări diferite, intenția arătată cu degetul de membrii CNA este aceeași. La Realitatea TV circula un spot în care, în afară de imagini cu premierul din timpul unei conferințe de presă, erau arătate și fragmente dintr-un serial italian în care protagonist era un mafiot. Pe lîngă acesta, au mai fost difuzate alte materiale care sugerau că televiziunea este fînta unui nou Cod al insolvenței, aflat încă în discuții. Deci vinovații au fost găsiți, chiar dacă nici unul dintre ei nu se consideră unul. Nici Mura Frînculescu, directorul executiv al postului Realitatea TV nu-și explică de ce și-a băgat CNA-ul coada. „Nu am atacat pe nimeni, nu am jignit pe nimeni. A fost o campanie asumată de Consiliul Editorial al Realitatea TV. Nu știu de un-

de s-a dedus acea asociere cu mafia italiană”, a concluzionat aceasta.

Pe de altă parte, la Antena 3, pe ecrane a fost difuzat încă din octombrie un material video despre mandatul președintelui țării, al cărui mesaj era „a sunat ceasul. S-a dat alarma. Traian Băsescu mai are 60 de săptămîni. Pe cîți dintre cei care îi ascultă ordinele ticăloșite îi va trage după ei? Alarmă!”. La ședința de marți, membrii CNA au ajuns la concluzia că materialul este unul defăimător, așa că au decis să someze public postul și să interzică difuzarea *promo*-ului cu pricina.

În scurt timp a apărut și explicația. „Nu discutăm despre un program, ci despre un *promo* care trebuie să respecte anumite condiții, să capteze atenția (...) *promo*-ul este un teaser la mai multe emisiuni pe care Antena 3 urmează să le realizeze cu privire la o retrospectivă a mandatului prezidențial. Ca atare se încadrează la prevederile legale privind autopromovarea”, a răspuns Mirela Bomboe, reprezentanta postului Antena 3. Din nou, problema e pasată de la o tabără la alta, pînă cînd cineva va reuși să o trimită în poarta adversarilor. ■

DE LA CENTRU

Despre drumuri

Crissie Wellington s-a pomenit dintr-o dată pe șoseaua șerpuitoare a insulei Kona, Hawaii, cu vulcanul Hualalai în stînga și Oceanul Pacific în dreapta, singură. S-a blocat în gînd, pentru că nu putea să conștientizeze ce i se întîmplă; de pedalat a pedalat în continuare, corpul nu i s-a oprit dintr-un efort care începuse în urmă cu cinci ore și jumătate în Ocean, unde Crissie înotase 4 kilometri, terminînd prima probă din cea mai extenuantă cursă pe care o cunoaște sportul la acest moment, și anume Ironman – o formă extremă de triatlon. Wellington, la 30 de ani, se găsea la Campionatele Mondiale Ironman, și nu doar că ajunsese aici (ca să te califici trebuie să faci performanță la alte curse de gen din lume) dar mintea îi stătea în loc, neputincioasă, pentru că nu putea conștientiza următorul lucru; era în fruntea plutonului.

Există un montaj video pe YouTube cu secvențe ale acestei curse din 2007. La un moment dat sunt filmate femeile care conduc la proba de ciclism, Belinda Granger și Sam McGlone, și ritmul lor e întrerupt brusc de ceva care țâșnește în fața camerei de luat vederi. Îți dai seama că e o tipă pentru că are părul prins în coadă la spate, dar ce nu îți dai seama totuși e dacă faza e pe bune sau e un trucaj la montaj. Pur și simplu tipa le spulberă pe astea două și trece pe lîngă ele razant, pedaland ca în desene animate.

E Crissie. O fată despre care nimeni nu știa în acel an la Kona cine dracu e și de unde a apărut, dar vor afla cu toții. Crissie a devenit atunci campioană mondială, ispravă pe care a repetat-o în 2008 și 2009 și 2011.

Roxana LUPU
jurnalist freelance

Scena aceea în care le depășește în cursă pe cele două sportive titrate este și ea emblematică; tot cea a făcut britanica are accentul ăsta de *wow*. A stabilit recorduri incredibile în cursele ei, multe nedepășite pînă acum. Înainte să fie cunoscută, Crissie a oscilat între joburi pînă când a decis că sportul îi place cel mai tare, așa că s-a aruncat asupra lui cu o disperare pe care numai pasiunea pentru ceea ce faci ți-o poate da.

Mereu par distante astfel de povești motivaționale, pentru că par ireale. Dar poate că e mai sănătos să crezi. Să crezi că dacă simți că ești pe drumul cel bun, oricare ar fi drumul ăsta, poți avea un astfel de moment în care să încremenești, realizînd că ai spulberat toate așteptările. S-ar putea întîmpla, viața te lasă mască în fiecare zi, nu trebuie să fii la Campionatele Mondiale de Ironman ca să înțelegi asta. ■

Ți-ai găsit job-ul perfect pentru perioada Crăciunului. Ai cumpărat deja un costum de elf, ai scos de la naftalină chitara și cum vor da primii fulgi de nea vei începe să cînti colinde în tramvai. Ca să te pregătești ai început să-l ascuți pe Fuego, Hrușcă și Ștefan Bănică Junior.

surpriză și să-i cumperi prietenei tale o lenjerie sexi, comestibilă dacă se poate, și să rezervi o cameră la hotel cu room service și saltele cu apă. Nu ai bănii necesari, dar poți face un împrumut pentru nevoi personale.

În armată, iar toți ceilalți pretendeți și-au găsit iubită. Nu ești însă supărată. Ai scos toate sezoanele din House, ți-ai umplut frigiderul cu înghețată, iar în fiecare seară ieși cu colegile de cameră prin cluburi.

de mîncare. Ai însă noroc cu livrările la domiciliu sau de colegii de cameră care îți mai iau și ție cîte ceva. De acum mai trebuie să găsești pe cineva care să meargă în locul tău la facultate și ai toate problemele rezolvate.

Ai un coleg de cameră care în fiecare noapte nu te lasă să dormi. Ori bea prea multă cafea și se plimbă prin cameră, ori se uită la seriale cu sonorul dat la maximum. Ca să nu te mai deranjeze și săptămîna asta ai cumpărat o cutie de somnifere și-i vei strecura în fiecare seară cîte una în paharul de ceai.

Toți colegii tăi și-au dat seama că ești îndrăgostită iremediabil. Mereu întîrzii, nu-ți faci treaba la timp, te aranjezi ca și cum ai vrea să ieși în club și vorbești non-stop la telefon. Prietenii te înțeleg, dar ai putea totuși să le îndulcești suferința cu un pet sau vreo cutie de bomboane.

Chitările electrice care au dansat live

Pe toată durata concertului, melodiile au fost doar instrumentale.

Degetele le aleargă pe griff-ul chitării mai ceva decât le-ar alerga pe clapele de la pian, sunetele fiind amestecate cu ceea ce vrea sufletul lor să transmită. Închid ochii, apoi îi deschid brusc, fața lor avînd mai multe grimase decât ar putea un actor să aibă. Chitariștii și toți ceilalți instrumentiști care și-au descărcat pasiunea la Iași Guitar Festival nu au cîntat doar pentru cei care cunosc domeniul. Au lăsat pe chitariștii mai tineri să se întrecă în tehnici la Concursul de chitară electrică, apoi le-au dat dezlegare celor de la Platonic Band pentru a demonstra că o melodie cîntată cu suflet poate fi și una fără versuri, acompaniată doar de chitară electrică, chitară acustică, chitară bass și instrumente de percuție.

Chitaristul care seamănă leit cu Joe Satriani își ține chitara pe genunchi ca Gary Moore.

de Mădălina OLARIU | madalina.olariu@yahoo.com

Sub lumina stinsă și difuză de pe scena Casei de Cultură a Studenților, te simți ca într-o intersecție. În orice parte ai sta și din orice unghi ai încerca să ascuți, distingi un sunet de corzi, o bătaie de tobe sau huruitul chitării bass. Trupa Platonic Band stă în mijlocul sunețelor, așteptînd un semn că pot începe să își arunce în public toate melodiile pe care știu să le cînte, uitînd pentru cîteva clipe de modestie. Genurile muzicale pe care aceștia le abordează sînt dezvăluite de chitările colorate și de diferite forme din stînga scenei și de mulțimea instrumentelor de percuție din dreapta, care seamănă cu un bazar strîns din toate colțurile lumii.

Nicu Patoi rămîne singur pe

scenă, un băiat aducîndu-i din spate un scaun pe care să stea, urmînd un solo de chitară acustică. „Astăzi este ultima zi în care Nicu va mai fi răsfațat cu replici de genul «să vă iau haina, luați loc, faceți-vă comod», pentru că de mîine scapă de titlatura de președinte al juriului”, ține să explice amuzat Berti Barbera care părăsește scena. Chitaristul care seamănă leit cu Joe Satriani își ține chitara pe genunchi asemenea lui Gary Moore și își poartă degetele peste griff, ciupind fiecare coardă, respirînd adînc după fiecare acord. Luminile care îi joacă în spate îl încadrează perfect într-un peisaj de poveste, care este completat de melodia blues pe care o cîntă. Nu se uită în public, ci doar la degetele sale, încizînd apoi ochii

și scuturînd capul pe ritmul pe care singur îl impune.

Pentru reorchestrarea melodiei „Song of my soul”, Nicu îl cheamă pe scenă pe Adrian Ciuplea, care își aduce și violoncelul cu el.

Ritmuri de fericire

Deși instrumentul pare că plînge, corzile chitării sînt lovite ușor și apoi ciupite, tonul melodiei fiind de fapt unul vesel. Din fiecare piesă versurile lipsesc, însă le poți citi din chipul celor de pe scenă, din încruntările și destinderile care le brăzdează fața. Atunci cînd zîmbesc îți dai seama că melodia este una de dragoste, de exprimare a unei fericiri pe care nu o poți vedea, dar o poți simți. Cînd ritmul devine unul alert, asemănător melodiei celor de la Extreme-More Than Words,

fiecare ciupitură fiind urmată de o bătaie în cutia de rezonanță a chitării, te ridici în picioare și aplauzi fără să realizezi. Arcușul violoncelului alunecă fără să vrea, ceea ce îl face pe Adrian să zîmbească cu ochii închiși, cei doi ajungînd parcă să danseze lipsiți de atingeri, respirînd împreună după fiecare acord.

Bătînd ritmul cu bețele în aer, toboșarul începe melodia „Give me one reason” a lui Tracy Chapman, și aducînd pe scenă încă o chitară, de data aceasta a lui Petran. Cele două chitări se apropie, purtînd un soi de dialog, tobele și chitara bass căzînd într-un con de umbră. De data aceasta, versurile nu trebuie să le mai ghicim noi, ci

le cîntă Berti Barbera care parcă stă ascuns după instrumentele sale de percuție. Din cînd în cînd își trece degetele printr-un instrument care scoate un clinchet metalic de poveste, care are rolul să încheie fiecare melodie.

Cu o distorsionare care transformă sunetele într-un zumzet armonnic, colegii de trupă se prezintă reciproc, unul dintre ei fiind Adrian Ciuplea „cel care a cîntat într-un turneu internațional cu Steve Vai”, fost component al trupei Whitesnake, ceea ce stîrnește nu doar aplauze, ci și urale din partea spectatorilor. Abia acum realizăm de ce ecurile și sunetele înalte sau întîrziate nu ne-au deranjat urechile, așa cum s-ar fi întîmplat altădată. ■

ÎNVAȚĂ DE LA MELC

Iașul a devenit partizan cu muzica punk

de Andrei MIHAI | mihaicandrei@yahoo.com

Sîmbătă seară în Underground Pub trupa Partizan și-a chemat adeptii. Încălziți de Music Sounds Better, formația care a cîntat în deschiderea concertului, fanii nu i-au mai lăsat pe Artan, Răzvan Moldovan, Andrei Bărbulescu și Adrian Bortun să coboare de pe scenă. De aceea, pe lîngă cele opt piese cîte aveau stabilite, au mai cîntat încă unsprezece. Nu le-a păsă de oboseala adunată în turneul prin țară pe care care abia l-au început și au vrut ca cei prezenți să se simtă „Perfect”.

În pub nu e întineric, iar reflectoarele de pe scenă rivalizează cu soarele unei zile de mai. Cu toate astea cei de la Partizan nu vor să se ia lumina și de aceea, ca niște șamani străvechi, încep „descîntecul becului” în ritm de tobe și chitară, ca mai apoi să le amintească celor prezenți că „sîntem tineri”. Pe ringul de dans publicul le dă dreptate, căci deși piesele urmează una după alta fără vreo pauză, nimeni nu stă jos. Doar Silvia caută scaunul din cînd în cînd, însă doar să-și mai dea cîte un tag pe Facebook, ori să trimită cîte un mesaj.

Excursie pe ritmuri zbuclumate

Noul single al partizanilor îi mai domolește pe tinerii ce nu conținesc să sară pe ringul de dans. Versurile „Învață de la melc, să ai capul sec”, nu-l impresio-

nează însă pe Răzvan, un băiat înalt și solid ca un jucător de rugby, căci „el știa asta deja”.

Prima melodie de dragoste a serii vine tîrziu, însă exact la momentul potrivit căci îndrăgostiții se opresc din sărit și, obosiți, încep să se strîngă în brațe într-un dans lent. Cei patru membri ai trupei își iau în sfîrșit un moment de respiro să ceară niște aplauze pentru „orchestra Partizan, cu Răzvan la Harpă și Adi la pian”, cum glumește Răzvan Moldovan, pe care fanii îl știu drept Suedezul.

Pauza nu durează însă mult, iar Artan se întoarce la microfon scoțînd strigăte și fluierături. Publicul se strînge imediat într-o horă, căci din boxe par a răsună ritmurile unei bătute moldovenești. Lîngă bar, cinci tineri se iau de după umeri și încep să se învîrtă ca un titirez, fără să le pese de cei din jur pe care îi împing ori calcă pe picioare.

De la hora de la țară, partizanii ne duc într-un loc unde marea nu-i calmă deloc, căci în larg sînt „Galbene furtuni”. La fel de zbuclumați ca valurile involburate sînt și cei prezenți care-și împletesc picioarele, sar și se izbesc unii în alții ca la un concert de hard rock. Excursia muzicală continuă și de pe plajă ajungem să vedem „bărbați înalți, la poale de Carpați”. Chiar dacă numărul pieselor anunțate a fost depășit de mult, nici fanii și nici trupa nu se dau plecați acasă. Doar după mai multe bis-uri piesa „Perfect” le dă celor prezenți pentru ultima dată „basu-n burtă tare, mai mult ca perfectu”. ■

PUNCTUL PE VIP

Un artist căzut din cer

de Cătălina DOBROVICEANU | dobroviceanu.catalina@yahoo.com

Anul trecut, astronautul Chris Hadfield s-a filmat cîntînd melodia „Space Oddity”, a lui David Bowie. Nimic ieșit din comun, ați spune. Doar că el a fost primul om care a făcut un videoclip intergalactic, de la bordul navei „Soyuz” a Stației Spațiale Internaționale.

În 2015, însă, titlul îi va fi lăsat într-un con de umbră, căci Lady Gaga intenționează să devină prima cîntăreață care va susține un concert în spațiu. Și nu doar ea va trebui să se obișnuiască cu gravitația 0, ci și toată echipa ei care o va însoți. Poate fanilor săi nu li se va părea ceva straniu, căci pentru Lady Gaga bizarul e pe ordinea zilei. De ce ar fi ieșit din comun să apară la un festival de muzică într-o capsulă ca un ou uriaș sau într-un scaun cu roțile placat cu aur? Ce mai înseamnă și un concert intergalactic în plus pe lista ei de ciudățenii? Și pentru această născocire trebuie să se pregătească din timp, mai cu seamă fizic decât psihic. Reprezentantii lui Lady Gaga spun că aceasta va trebui să facă exerciții vocale mult mai riguroase, iar timp de o lună să se „antreneze” intensiv.

Prin 2012 se zvonea că și cîntăreața Sarah Brightman ia lecții de cîntat în spațiu și că pune la cale o călătorie de aproape două săptămâ-

mîni departe de semenii ei. Pe-atunci, aceasta se pregătea pentru un curs special de șase luni ca să poată interpreta cum trebuie și să nu fie nevoită să se întoarcă pe Pămînt cu coada între picioare. Dar la fel cum zvonul a apărut din senin, așa a și dispărut, pînă acum cînd l-a readus la lumină Lady Gaga. Iar oamenii care au scormonit pe Internet și au găsit subiectul, au început să o acuze pe Gaga că nu e originală și că pentru a-și ține reputația pe linia de plutire împrumută din ideile altora. Nu ai fi zis că aceasta ar putea rămîne fără inspirație la capitolul de ciudățenii. Întrebarea este cine va fi, totuși, prima artistă care va cînta în spațiu. Parcă nici nu mai contează așa mult cine a venit cu ideea, ci care dintre ele o va pune în aplicare. La urma urmei, una este să cînti printre pămînteni, și alta printre stele. ■